

DEBRECZE

ELŐFIZETÉSI ÁRA HELYBEN ÉS VIDÉKEN
HÁROM PENGŐ, NEGYEDÉVRE 9 PENGŐ.
EGYES SZÁM VÁSÁRLÁSÁNÁL ÁRA
HETKÖZNAP 10 FILLÉR, VASÁRNAP 20 FILLÉR
KIADÓHIVATAL KOSSUTH-U. 3. I. E. T 141

HÁJDUFÖLD

FŐSZERKESZTŐ: **THAN GYULA**
FELELŐS SZERKESZTŐ: **VITÉZ KOLOSVÁRY-BORCSA MIHÁLY.**

SZERKESZTŐSÉG ÉS NYOMDA: JOZSEF
KIR. HERCEG-UTCA 16. SZÁM ALATT.
SZERKESZTŐSÉG TELEFONSZÁMA 3-48.
A NYOMDA TELEFONSZÁMA 3-47.
KIADÓHIVATAL KOSSUTH-U. 3. I. E. T 141

Nyolcvanezer kut

(In.) Az Országos Közegészségügyi Intézet hivatalosan megállapította, hogy Csonkamagyarország területén nyolcvanezer kutnak *ihatatlan és fertőző* a vize. Az ország lakosságának több, mint a fele ilyen kutakból iszik. Vannak tanyák, ahol egy köbcentiméter vízben tizenkétezer kóli-bacillus található. „Vannak községek, — mondja a jelentés, — ahol egészséges kut egyáltalában nincsen s a gémes kutakban tizszer, százszor, sőt ötszázszor több az ártalmas anyag, mint amennyit egy emberi szervezet elbir.” Tizenöt vármegyére területén csak negyvenöt helyen van vízvezeték. Ehhez jönnek az ártézi kutak, a bakonyi, bükki és mátrai források, párezer jóvizű kut és azok az ivóvizek, amelyek fertőzöttek, de bacillustömegekkel megbirkózik az emberi szervezet ellenállása. Marad még nyolcvanezer kut, ösztövré ágassal, hórihorgas gémmel. Ugy állnak kint, a pusztaföld hátán, mint óriás szunyogok: mérgező csipések azon az uton, hol Arany Toldija döngötte végig a magyar egészség lépéseit. A Toldi Miklóssok sáppadtabbak és gyöngébbek lettek. Nem farkasokkal és bikákkal, hanem a tiusszal hadakoznak és nyomórúd helyett *Uebe-hömöröt* szorongatnak a hónuk alatt. 1929 november közepén tifusziárvány van Magyarországon. „Vizet kémelünk” kutjainkban s ami száz év előtt még Arany fantáziáját foglalkoztatta, abból ma szociális probléma: *életbevágó szak-kérdés* növekedik, olyan feladata a népiéleti kormányzat ügykörének, melynek megoldását milliók élete, egészsége és boldogulása függ.

A trianoni Magyarország politikai s társadalmi élete a szocializmus eszmekörében teng-leng. Minden politikai megmozdulásnak *szociális* a stílusa. Annál szembetűnőbb, hogy az a demokratikus párt, mely nemcsak címében, de frázisaiban is ott viseli a „szociál” jelzőt, a kifejezetten szociális problémákkal egyáltalában nem törődik. Van-e Magyarországon *szociáldemokrata* agitátor vagy szélsőbaloldali képviselő, aki csak egyszer is életében lenézett volna a falusi kutak fenekére? Aki meglátta volna, hogy Csonkamagyarország nyolcvanezer kutja négy méter mélységben fekszik a föld színétől, hogy minden pohár víz, amelyet ezekből merítenek, a baktériumok millióival árasztja el a szervezetet? Amikor például tőkét kovácsoltak a lillafüredi mélyfúrásból, akadt-e egyetlen szocialista, aki megpendítette volna a magyarországi kutak *mélyebbfúrásának* a szükségességét? Volt-e szocialista sajtó-organum, amely az emigráció likvidálása, titkos választójog, a numerus clausus vagy egyéb „szociális” probléma faldöngtetése mellett észrevette volna a magyar nép egész-

A KÜLÜGYI BIZOTTSÁG ÜLÉSE

Trianon teljes revíziójára lesz szükség, -- mondotta a miniszterelnök

— ha a kisantant a hadisarc kapcsán a döntőbírósi elv feladására kényszeríti Magyarországot — A külügyi bizottságban leplezték a Magyarország ellen szer-
vezett zsarolási hadjáratot

Budapest, november 21.
(Magyar Távirati Iroda.)

A képviselőház külügyi bizottsága csütörtökön délelőtt Pekár Gyula elnöklésével tartotta meg rendes havi ülését, amelyen a kormány részéről Bethlen István gróf miniszterelnök és Valkó Lajos külügyminiszter vett részt. Kenéz Béla az ülésen újból szövegeltette azt a kérdést, hogy Romániában a magyar alattvalókat kényszerítik a tengerentuli kivándorlásra. *Értesülések szerint az öltö kormány a magyar kisebbséghez tartozó alattvalói részére olyan utleveleket állított ki, amelyek alapján Románia tengerentuli képviselői nem törődnek az odaérkezett romániai kisebbséghez tartozókkal és azokat a visszautazásban nemcsak hogy nem segítik, hanem meg is gá-*

A miniszterelnök beszéde

Bethlen István gróf miniszterelnök újból hangsúlyozta azt az álláspontját, amelyet a felsőház külügyi bizottságának legutóbbi ülésén kifejtett, hogy az erkölcsi összeférhetlenség csak abban az esetben állana részünkről fent, ha akár ő, vagy akár melyik alkotmányos tényezője az országnak arra az álláspontra helyezkedne, hogy az ugynevezett optáns követeléseket a magyar adózók terhére kellene kielégíteni. Ez részére abszolút irányelvül szolgál, amelyből a következményeket akkor

tolják őket ebben az elhatározásukban.

Lakatos Gyula a párisi jóvátételi tárgyalásokról beszélt és kérte a magyar kormányt, hogy *semmiesetre se mondjon le azokról a magánjogokról, amelyeket a békeszerződés az egyes magyar állampolgároknak biztosított.* Sem a kormány, sem az országgyűlés, sem a magyar közvélemény nem járulhat hozzá ahhoz, hogy ezek az egyeseknek biztosított jogok egyszerűen megszűnienek, mert ezzel súlyos anyagi felelősséget vállalna minden tényező az érdekeltekkel szemben. A miniszterelnök *összeférhetlenségéről* szólva azt jegyzi meg, hogy *ő csak az összeférhetlenségnek egy fajtáját ismeri el és pedig azt, ha nem az ország érdeke szerint cselekedne.*

is levonná, ha egy ilyen megoldást az ország arra hivatott tényezői az ő ellenzése dacára is kívánatosnak találnának.

Ugron Gábor kifejtette, hogy bizonyos külföldi körök azt remélik, hogy ha sikerülne a miniszterelnököt bármiképpen leszorítani, akkor könnyebb volna a kérdésben megegyezni. Felveti a kérdést, hogy alakulnak Magyarország pénzügyi viszonyai 1943 után.

Biró Pál nevelésügynek tartja a külföldi sajtóban elhangzott állítást,

mely szerint Magyarország magatartásával veszélyeztetné a Youngterv életbeléptetését. Kérdést intéz a külügyminiszterhez, hogy összeg szerint milyen nagyok a békeszerződésből ránkárhuló terhek és magyar követelések.

A külügyminiszter felvilágosításai

Walkó külügyminiszter ismertette a békeszerződés rendelkezései alapján ellentünk támasztott, de nem a jóvátétel körébe tartozó követelések lényegét és kifejtette azokat az okokat, amelyek miatt ezeknek végleges összegét nem lehetett teljes pontossággal megállapítani. Nyomatékosan hangsúlyozta, hogy Magyarország pénzügyi helyzete nem engedi meg, hogy bármiféle címen is az eddig vállalt jóvátételi fizetéseken felül újabb jóvátételi összegekkel terheltessek meg.

Magyarország 1943 után sem tud fizetni

Ezután rátért Magyarország fizetési képességére 1943 után. Megemlíti, hogy 1943-ban törlesztve lesz a népszövetségi kölcsön is, amelynek kamatszolgáltatása és töketörlesztése meghaladja az évi 30 millió pengőt. Nem szabad elfelejteni, — hogy Magyarország majd akkor is rá lesz utalva arra, hogy a törlesztett kölcsön helyébe, halaszthatatlan beruházásainak, szükségleteinek fedezésére újabb kölcsönt vegyen fel.

ségügyi nyomorúságát?

Mennyi lelkicsinylés és mennyi támadás éri azt a másik szocializmust, amelyet közönségesen *keresztényszocializmusnak* hívnak! Ez nem hirdeti a választójogi titkosságot, Garami Ernőék hazatérését, sőt — horribile dictu — a numerus clausus megteremtése egyenesen egy keresztényszocialista nevéhez fűződik! Ez a hófehér szocializmus, amelynek egyik vezére Magyarország népiéleti ügyeit kormányozza, vörös posztó a baloldal szemében. Kinevetik, mert nem áll a marxista világszemlélet alapján s „nagy elvek” hangoztatása helyett csipi-csupi kis problémák körében mozog. *Igy például huszonöt év óta forszirozza a magyar nép ivóvizének szociális reformját.* Milyen banálisnak és mennyire részletkérdésnek látszik ez azok előtt, akik a szocializmust szakszervezeti programokból vagy legjobban esetben abból az égszínkéi könyvsorozatból ismerték meg, mely Bernstein-től Jászi Oszkár-ig szörös kezekkel

turkál a hamis teóriák és tévtanok rengetegében. Milyen „nevetséges” is *üszta kutakról* beszélni, amikor öt világrészben folyik a szakszervezeti *kutmérgezés!* Amikor szélsőbaloldali mandátumok és zsidó agitatori karrierok forognak kockán, akkor akarják ezt a *szocializmust* egy veder kutyával nyakonönteni?

Hát igenis, ez az igazi szocializmus! Ahogyan azt a népiéleti miniszter pár évvel ezelőtt megszövegezte: „*Családi ház kellene, jóvizű kut és kicsi telek... Csak volna meg az, amit az olaszok spintának neveznek: földszőke, földobó erő a társadalom részéről, amely kényeszerítene parlamenti és kormányt arra, hogy ezekkel a törvényes alkotásokkal lépjen elő és a gyökérrágó szociális nyavalyákat intézményesen szüntesse meg.*” Ezek azok az „apró” problémák, amelyekkel népiéleti kormányunk foglalkozik is, *igy például a nyolcvanezer kut kérdésével.* Hogy gyökeresen vagy nem: az politikai kérdés, de — *hogyan foglalkozik — az letagadhatatlan és*

mindez a keresztényszocializmus negyedszázados működésének köszönhető. Ez volt a termékenyítő erő, mely a szocializmust lényegében és tartalmi igazságában csírátaltatta ki nemzeti életünkben, szemben a politikai demokrácia hazug és cégéres „szocializmus”-ával. Az igazi szocializmus ott kezdődik, ahol a krisztusi szeretet hadatüzei a lélekmérgezésnek s amikor elvezeti a lelket az örökélet nagy forrásaihoz, ugyanakkor a testre is gondol, hogy legyen friss ivóvíze és kenyere, amire vizet igyek és földet is legyen, hogy kenyeret termeljen rajta és megfúrassa a kutját. Ez a szocializmus most kezd betölteni a maga szent hivatását, mert nem az ál-teóriák, nem a pártelvek torzító tükrében, hanem a lelkek s a falusi kutak mélységeiben nézi a problémák valódi képét. Ezzel és ezáltal vesz részt a századot eldöntő küzdelemben, hogy Krisztus zászlaját juttassa győzelemre, mert egyedül látta az igazság útját és *elsőnek öntött tiszta vizet a pohárba*

Megdöbentő leleplezés az antant zsarolási kísérletéről

A békeszerződés 250. szakaszáról szólva a külügyminiszter kijelenti, hogy Magyarországot választás elé állították, hogy vagy törvényhozási úton lossza meg a magyar állampolgárokat a békeszerződésben biztosított jogaitól, vagy pedig vállalja magára azok teljes anyagi kártalanítását. Ilyen felfogás magyar részről tárgyalás alapjául nem szolgálhat. A magyar kormány tárgyalásra mindenkor kész és ezért tette ismert javaslatát, amelynek lényege az, hogy a döntőbíró előtt fekvő ügyek akár magyar állampolgár érdekeiben, akár külföldi állampolgár érdekeiben folynak,

menjenek tovább **rendes utjukon és a békeszerződés 250. szakasza maradjon meg a jövőt illetően is teljes érvényben.**

A magyar kormány olyan meg-egyezésre is kész, hogy a terhére eső összegek még 1943-tól kezdve egy újból megállapítandó évenkénti összeg alapján folyósíttassanak. Nem lehet elzárkózni az elől a nyomás elől, hogy egyes államok, amelyek a békeszerződés életbelépte után annak bizonyos szakaszait megsértették, megakarják ragadni ezt a valószínűleg utolsó alkalmat, hogy kárnyújtási kötelezettségeiktől szabaduljanak.

A magyar állampolgárok külföldi vagyona a jövőben sem volna biztosítva, ha elfogadnánk a párisi jóvátételt

Baracs Marcell felveti a kérdést, hogy akkor, amikor a külföld részéről az indiszkréciók napirenden vannak, miért tájékoztatja a magyar kormány a magyar közönséget jóvátételi kérdés állásáról csak szűk szavú közleményekkel.

Walkó Lajos külügyminiszter újból felvilágosítást ad az elhangzott felszólalásokra, majd Bethlen István gróf fejtette ki, hogy a Young terv életbeléptethető a keleti jóvátételi kérdés megoldása nélkül is. Egyes államok 10 év óta harcot viselnek a magyar magántulajdon ellen és olyan jogokat sértenek meg, amelyeket a békeszerződés többszörö-

sen is biztosít a magyar állampolgárok külföldön lévő javai védelmére. Most azt kívánják tőlünk, hogy úgy a mult, mint a jövőre nézve felmentést adjunk azoknak, akik ezeket a jogsértéseket elkövetették. Tisztán áll előttünk, hogy ha ezt megtennénk, akkor sem a még meglévő, sem a később szerzendő vagyona a magyar állampolgároknak az egyes külföldi államokban nem volna biztonságban. Tarthatatlan az az álláspont, hogy a magyar állampolgárok nehezen fizetett adó-filléreiből fizessük meg a magyar állampolgároknak idegen államokban szenvedett kárait.

Ha a döntőbíró elveti a revízióra szorult egész békeszerződés — mondja Bethlen

Ha a döntő bíróság elvétől eltérnek, felmerül az a kérdés, hogy vajon a trianoni békeszerződés, amelyet ily módon leglényegesebb részeiben megcsönkítottak, nem válik-e alkalmatlanná és nem szorul-e teljes egészében revízióra. Magyarország az ellene hozott döntő bírósági szerződésből folyó anyagi kötelezettségeinek hajlandó volt azonban megfelelni, azonban mikor ehez 1928-ban jóvátételi bizottság engedélyt kikérte, azt nem kapta meg azzal az indokolással, hogy a bizottság saját magát tartja illetékesnek annak a megállapítására, hogy

ezek az összegek mikor fizetendők. Baracs Marcellnek válaszul a miniszterelnök kijelentette, hogy a fogadott diszkreáció megszegése Magyarország részéről nemcsak erkölcsi, de politikai veszteséget is okozott volna. Végül Pekár Gyula köszönetet mondott a kormánynek komoly munkájáért, amelyet a jóvátételi kérdésben kifejtett és biztosította, hogy a külügyi bizottság a nemzet egyetemet érintő súlyos kérdésekben pártkülömbőség nélkül támogatni fogja.

Mayer János ötéves miniszterségét ünnepelte a kormánypárt

Budapest, november 21. Az egységes párt ma este értekezletet tartott, amelyen Pesthy Pál elnök meleg szavakkal üdvözölte Mayer János földművelésügyi minisztert abból az alkalomból, hogy a napokban mult el öt esztendeje annak, hogy a földművelésügyi tárcát átvette. Mayer János köszönetet mondott az üdvözlésért.

Utána Pesthy Pál üdvözölte a pilisvörösvári kerület új képviselőjét, Gyulay Kálmánt.

Bottlik József az agrár blokk nevében arra kérte Szeitovszky belügyminisztert, hogy az országos Mezőgazdasági Kamara a fővárosi törvényhatóságban ne csak két taggal legyen képviselve.

A belügyminiszter válaszában utalt arra, hogy nemcsak a mezőgazdaság,

Málnási Mária

természetes lugos-sós savanyuvíz.
Kitűnő hatása
torok, gége és légcső
burutos bántalmainá
Gyomorégést megszünteti.

Elkészült a földhaszonbérletről szóló törvényjavaslat

Száz holdon felüli birtokot csak a földművelési miniszter engedélyével lehet bérbe adni

Budapest, november 21.

Mayer János földművelésügyi miniszter a mult esztendőben a felsőláz agrárblokkjának megígérte, hogy egy év mulva beterieszti a földhaszonbérletről szóló törvényjavaslatot. Az esztendő most lejárt és a földművelésügyi miniszter el is készítette s meg is ismertette az érdekeltekkel a törvényjavaslatot. A törvényjavaslatnak az az alapelve, hogy a nagyobb birtokokat lehetetlen kis parcellákban kell bérbeadni, hogy azok a földművesek is önállóan gazdálkodhassanak, akik a földreform végrehajtása során bármilyen okból földhöz nem jutottak. A földbirtokok bérbeadásánál tehát ez a javaslat is fenntartja az engedélyezés elvét, azonban azt az engedélyt teszi, hogy ötven hold helyett száz holdig lehet birtoktesteket engedély nélkül bérbeadni.

Az engedélyezés jogát azonban a javaslat kivészi a helyi bizottságok kezéből és a földművelésügyi miniszterre ruházza át. A földművelésügyi miniszternek nevezetesen az az álláspontja, hogy a kisbérletek alakulásának elősegítése országos érdekek, tehát központosítva, egyenesen kell irányítani.

A törvényjavaslat minden intézkedését ehhez az alapelvhez idomították a tervezet elkészítői. Így a földművelésügyi miniszternek jogot ad a javaslat arra, hogy minden száz holdnál nagyobb bérletet az állam részére vehessen át és a bemutatott bérleti szerződésnek azokat a pontjait, amelyek kisbérletek alakítását megakadályozzák, megváltoztathassa. Jogot ad a javaslat arra is a miniszternek, hogy a bérleti szerződés jóváhagyását egészen megtagadja, vagy más bérlet felőlön ki-

Kacagó délelőttöt rendezett csütörtökön a képviselőház

Óriási derűltségek és sok vihar között tárgyalták a képviselőházi freskók ügyét

Budapest, november 21.

A képviselőház csütörtöki ülésén Krüger Aladár beteresztette a tengeri jogi egyezményekre vonatkozó javaslatokat.

Rögtön ezután Rassai Károly a határozatképesség megállapítását kérte, mire kiderült, hogy a Ház határozatképtelen. Hosszabb szünet után újra megnyitották az ülést, azonban ismét nem volt jelen elegendő számú képviselő. Csak másodszeri szünet és névsor olvasás után sikerült megnyitni az ülést, melyen harmadszori olvasásban is előgadták a katonai büntető javaslat reformját. Ezután még több mentelmi ügyet tárgyaltak le.

Vihar a freskók körül

Ezután Urbanics Kálmán ismertette a Ház 1930-31. évi költségvetését.

A jelentéshez elsőnek Friedrich István szól hozzá és a képviselőház ismert freskóinak ügyét tette szóvá. Azzal kezd, hogy ezekre a freskókra csak mosolyogva lehet gondolni. Rassay Károly: Vagy felláborodva.

Meskó Zoltán: Aki rajta van, az mosolyog, aki hiányzik, az fel van háborodva! (Nagy derűltség.)

Rassay Károly: Még van üres fal, a képviselő ur is felkerülhet rá. Nincs messze a sorrendtől. (Viharos derűltség.)

Friedrich István helyteleníti, hogy a freskókön élő nagyságok is szerepelnek. A helyőrségi templomban is készültek már bizonyos freskók. Amikor Károly király Budapest felé közeledett, akkor ezeknek a freskóknak az arcát egy óra alatt átfestették. (Viharos derűltség.) Középkori lovagejekeket ragasztottak megörökített nagyjaink képmására. (Viharos derűltség.)

Akik hiányzanak

Meskó Zoltán: Van itt még néhány középkori fei.

Friedrich István: Tisztelt elnökség! Hol van Nagy Emil, hol van Kállay Tibor, hol van Daruváry? Ezek is a rendszer nagyjai voltak. És hol marad Tomsányi képviselő-

társam, aki engem egyszer nyolc napra lecsukott. (Megújuló viharos derűltség a Ház minden oldalán.)

A teremben olyan percekint megújuló viharos derűltségek kapja el a képviselőket, amilyenre alig volt példa az utóbbi időben.

Friedrich ezután arról beszél, hogy nagyon sok képviselő van.

Meskó: Helyen leszünk, ha százan leszünk. (Óriási derűltség.)

A jól fizetett képviselők

A következő szónok Farkas István, aki a freskókat veszi védelmébe. Hivatkozik Hegyemegi Kiss Pálra, aki maga is helyeselte az elnöki szoba kiképzését.

Reischl Richárd: Tiltakozik az ellen, hogy amíg a kisebbszítésű köztisztviselők békebeli fizetésüknek csak 65 százalékát kapják meg, addig a képviselők 100 százalékos fizeteldijban részesüljenek. A költségvetésben 211.000 pengő szerepel a képviselői szabadjegyek megváltása címén. Kimutatja, hogy két millióval nagyobb jövedelme lenne az államvasutaknak, ha nem adnának ki anyagi szabadjegyet, mint most.

Ezután előgadták a jelentést.

Hosszabb napirendi vita után, melynek során az ellenzék azt követelte, hogy a gazdasági kérdést tűzzék napirendre, az ülés véget ért.

BETILTOTTÁK A „PIROSKA ÉS A FARKASOK”-AT

Budapest, november 21.

A Magyar Színház műsorán szereplő Piroksa és a farkasok című darabnak további előadását a főkapitányság betiltotta, mert a darab szelleme és leg- több jelenete a jó erkölcsökbe ütökzik és a jólélet durván sérti.

AUTÓS OSZTAGOK AZ AGRÁR-KULTURA TERJESZTÉSÉRE

Róma, november 21.

Mussolini miniszterelnök személyesen fogja elindítani azt az automobil osztagot, amely négy hónapig lesz uton Olaszországban át, hogy oktassa és tanítsa a földműveléssel foglalkozó lakos-ságot.

Olvassa a Debreceni Ujságot

Az angol bank leszállította a kamatlábat

Budapest, november 21. Izgalmas várakozás előzte meg a Bank Of England mai főtanácsi ülését, amely elhatározta, hogy a leszállítási kamatlábat 6 százalékról 5 és fél százalékra szállítja le. A rátaesőknentés híre nem érte készületlenül a pénzpiacot, azonban így is üdvös hatást keltett és a reményében ezáltal nem csatlódott spekuláció mindenütt eszkomptálta a hitelélet olcsóbbodását célzó és az összes európai pénzpiacokra befolyást gyakorló intézkedést.

Tőzsdei körökben nagy örömmel fogadták a londoni rátaesőknentés híreit, amelytől nálunk is a kamatviszonyoknak normális mederbe való terelődését várják.

Az agrár termékek közös értékesítéséről tárgyal a magyar-jugoszláv bizottság

Mint ismeretes jugoszláv és magyar érdekeltségek között bizonyos megbeszélések folytak az agrár termékek közös értékesítéséről. Ebben az ügyben Dungserszky Gedeonnak, az újvidéki tőzsde elnökének vezetésével a napokban bizottság járt Budapesten és ez a bizottság a magyar-

országi export intézetben a kereskedelem és tőzsde megbízottaival értekezett. E tárgyalások alapján kijelentés van arra, hogy a mezőgazdaságunkra és kereskedelmünkre is kedvező kihatású tárgyalásokat előreláthatóan rövid időn belül Belgrádban folytatni fogják.

A hivatalos lista győzött a kereskedelmi érdekltség választásán is

Debrecen, november 21. (A D. U. tudósítójától.)

A debreceni kereskedelmi kamara a múlt nap választotta meg ipari tagjait, míg a kereskedelmi érdekltség választása csütörtökön zajlott le a kereskedők nagy érdeklődése mellett.

A délelőtti órákban is már az autók tömege állott a városháza előtt, melyek egymásután szállították az urnákhoz a kereskedő-választókat. Dél előtt a választás iránt még igen csekély érdeklődés nyilvánult meg, délután azonban annál nagyobb lett a forgalom a választási teremben. A lezárásként jelzett 6 órat 10 perccel meg is kellett hosszabbítani, mert **alig 6 óra előtt érkeztek meg az egyik közeli községből a Debrecenből országos vásárra kiutazott kereskedők, akik a szavazatokat akarják leadni a szavazatszedő küldöttek előtt.**

A kereskedelmi érdekltség esetében különben már eleve nyilvánvaló volt a hivatalos lista fölényes győzelme. Ez meg is történt, be is következett, mint ahogy a 6 óra 10 perccel lezárt szavazás eredménye is mutatja. **A szociálisták ellenlistája itt is, mint az ipari érdekltségnél, lényegesen kisebbségben maradt.**

A kereskedelmi érdekltség választásának eredménye különben a következő:

Rendes tagok lettek:

Sesztina Jenő vasnagyker.	1150
Békés Lajos divatárkeresk.	1139
Hegedüs Sándor könyvker.	1131
Kontsek Géza fűszerkeresk.	978
Hj. Schwartz Vilmos igazgató	1036
Bernfeld Sámuel rőfös n.-ker.	1125
Benyáts Emil rövidáru és cipőkereskedő	942
Böszörményi István fűszerk.	1029
Fürst Mátyás szesznagyker.	1023
Gerstner Kálmán fűszerkisker.	989
Kardos Gyula vászon- és fémhőmérőkereskedő	1049
Létay Lajos bankigazgató, az OMKE fiókelnöke	1049
Hj. dr. Magoss György bankigazgató	1040
Schön Mór gyümölcskeresk., a vásári kereskedők és piaci árúak egyesülete elnöke	1102
Illmann Salamon fűszer- és rövidáru nagykereskedő	940
Sersényi Tibor vezérigazgató,	

a TÉBE fiókelnök	1018
Póttagok lettek:	
Dr. Dávid Géza vaskeresk.	998
Deutsch Jenő fűszerkisker.	1045
Ferenczy Károly könyvker.	1055
Glück Izidor fűszerkisker.	1143
Hajós Géza terménykeresk.	1043
Horn Rezső szőnyegkeresk.	1045
Keiner József fűszerkeresk.	1050
Lukács Andor fűszerkeresk.	1051
Mandel Lipót cipőkereskedő	978
Mező Ármán épületfakeresk.	1040
Rickl Antal vaskereskedő	1032
Salamon Dezső gyümölcsker.	1251
Sándor Ármán ékszerkeresk.	1130
Szász Ferenc dohánytőzsde	1059
Kovács János fűszerkisker.	1048

Az ellenlista bukása

Az egyetlen ellenlista jelöltjei nagy kisebbségben maradtak, amit a következő eredmény mutat: Lukács Andor 231, Markovics Ignác 199, Feldmann Sándor 105, Mező Ármán 96, Vadász Sándor 97, Kovács Lajos 95, Halász Nándor 94, Kuszka Mihály 94, Fáy Árpád 92, Horváth Vilmos 91, Mandel Ernő 91, Dávid Géza 62, Hajós Géza 22 szavazat. — Ezenkívül a többiek 1—2 szavazatot kaptak.

NYILATKOZAT

A debreceni kerületi kereskedelmi és iparkamara kereskedő beltárgyjainak választásával kapcsolatban, megemlíteni kívánjuk, hogy előttünk ismeretlen egyének, mint jelölteket szerepeltettek az ellenzék listáján, ami ellen a meghatározottban tiltakozunk s nem engedjük, hogy nevünket önkényesen bármiféle listán szerepeltessék.

Igy elutasítunk minden erőszakos jelölést és önjelölést.
Debrecen, 1929 nov. 21. Kerékgyártó László kézimunkakereskedő és Petrik Károly divatáru kereskedő.

A KORMÁNYZÓ ELISMERÉSE A MAGYAR VIZIPÓLO CSAPATNAK

Budapest, november 21. A Kormányzó a kultuszminiszter előterjesztésére megengedte, hogy a sport terén elért kiváló nemzetközi sikerekért Bartha Istvánnak, vitéz Halassy Olivérnek, Homonnay Mártonnak, Ivády Sándornak, Kesserű Alajosnak, Kesserű Ferencnek, Vértessy Józsefnek elismerése újból tudtul adassék, Német Lajosnak és Csákány Miklósnak pedig elismerését adják tudtul.

Romániában elbocsájtják az összes magyar tisztviselőket

A kisebbségek előtt végleg lezárult a közhivatali pálya

Kolozsvár, november 21. (A D. U. tudósítójától.)

Az oláh kormány takarékosági okokból tisztviselői létszámcsoökkentést és kényszernyugdíjazást rendelt el. A román erdélyi hatóságok ezt az alkalmat arra használták fel, hogy azokat a magyar tisztviselőket, akik még közhivatalokban alkalmazva voltak, az utolsó szálig elbocsájtassák.

A nemzeti kisebbségek előtt ilyen formán lezárult a közhivatali pálya, ezzel egy csomó megélhetési lehetőség végleg megszűnt, a magyar értelmiség a szabad pályákon keres

elhelyezkedést. A szabadpályák azonban Romániában szintén nem szabadpályák, mert az oláhokat mindenütt kivételes kedvezések fogadják, előkelő cégek kénytelenek ügyes és jó munkásokat elbocsátani csak azért, mert azok magyarok. Az egyik romániai autó- és repülőgépgyárban a hivatalos kormánykiküldött a vezető tisztviselőket elbocsátotta és kiutasította, mert nem alkalmaztak román szakmunkásokat, a vezetőség hiába védekezett azaz, hogy évek óta keres román szakmunkásokat, de nem lehet találni, mert nincsenek.

A TESZ országos tiltakozásra készül minden jóvátétel fizetése ellen

A Társadalmi Egyesületek Szövetségének igazgatósága elhatározta, hogy ugyi Budapesten, mint kerületi elnöki utján az egész országban nagygyűléseket rendez, hogy az egész magyar társadalom hangot adjon **végéig való elkeseredésének és végtelen tiltakozásának minden olyan kísérlet ellen, amely ezt a megsonkított és kifosztott szerezcséttlen országot jóvátétel címén további hadisarc megfizetésére akarja kötelezni.**

Tiltakozik továbbá az ellen is,

hogy a birtokaikból kiforgatott magyarok kártérítési igényeit egy házára kirovandozta újabb jóvátétel terhére elégségek ki. Ebben a kérdésben az egész magyar társadalom, mint egy ember áll a kormány háta mögött és teljes erejével támogatja azt abban a törekvésében, hogy eme házára ellen irányuló újabb merényletet megküldésére.

A TESZ elnöksége a tiltakozó gyűlések megtartására vonatkozóan a napilapokban fogja a magyar társadalmat tájékoztatni.

Nagyarányu zsidóellenes tüntetések voltak Pozsonyban

A tót főiskolások is numerus clausust követelnek

Pozsony, november 21.

Az egyetemi zavargások, melyek tegnap kezdődtek, ma folytatódtak és lényegesen nagyobb méreteket öltöttek. Az orvosi fakultáson Frankberger tanár ma reggel kilenc órákor kezdte meg előadását, amelyen néhány zsidó hallgató is megjelent. A professzor alig kezdett beszélni, amikor a teremben az egyik diák elkiáltotta magát:

— Zsidót nem tűrünk magunk között!

A teremben nagy kavargás támadt, a diákok a zsidó hallgatóknak estek, kiráncigálták őket a folyosókra és onnan a lépcsőkön át kitesztették őket az utcára.

Délelőtt tíz órákor a Káptalanutcai egyetemi épületben az orvosi, filozófiai és jogi fakultásnak mintegy 700 tagja tartott tüntető gyűlést, amelyen jelen volt Mlota Albert dr szenátor-dékán és több tanár.

A szónokok azt követelték, hogy vezessék be azonnal a numerus clausust és a zsidókat, ezentúl az összes egyetemi hallgatók számára arányitva csak 10%-ban vegyék fel az egyetemre. Belépés előtt minden diáknak vizsgát keljen tennie az államnyelviből, hacsak nem szlovák iskolában érettségizett.

A gyűlés után a diákok tüntető felvonulást rendeztek és a következő felirású táblákat hordták körül a városban:

— Mi a numerus clausust akarjuk! Le a provokáló idegenekkel!

A tüntető menet később már ezer főiskolásból állott, mivel a beszüntetett előadásokról kijött diákok is csatlakoztak a menethez. Már új jel-szavak hangzottak:

— Zsidó hullákat akarunk bon-

colni! Ha nem adtok zsidó hullákat, mi majd csinálunk!

A menet a filozófiai egyetem épülete elé vonult. Itt újabb izgató beszédek hangzottak el és állandó zöbökbeállítások kísérték a beszédeket:

— Szlovenszko a szlovákoké és Palesztina a zsidóké! Nem tűrünk magyar szót a szlovák egyetemen!

A menetet mindenfelé erős rendőrkészültség kísérte.

A LEGMAGASABB PÁPAI RENDJELET KAPTA AZ OLASZ KIRÁLY

A király vatikánvárosi látogatása alkalmából az olasz és a pápai udvar kölcsönös kitüntetések fogtak adni egyes személyiségeknek. A pápa a Krisztusrenddel, a legmagasabb rendjellel tünteti ki az olasz királyt, míg Mussolini miniszterelnöknek az Arany-sarkantyurend nagykeresztjét adományozza. Az olasz király Gasparri bíboros államtitkárt az Annunziata rend nagykeresztjével tünteti ki. A pápa udvალევლგ nem szokott rendjeleket elfogadni.

MUSSOLINI BETILTOTTA A SZÉPSÉGVVERSENYEKET

Mussolini miniszterelnök legutóbbi kormányrendeletében egész Olaszország területén betiltotta az ugynevezett „szépségversenyeket”. A rendelet indokolásában Mussolini megállapította azt, hogy a női vonzerő és szépség az erény jelképe, amely sokkal szentebb, semmily az nyilvános, ugynevezett szépségversenyeken pellengére állítsák. A férfi tisztelje és becsülje a nőt, aki aszszonyi kötelességeit teljesíti, de semmiesetre se tekintse azt hivalkodásra való disztárgynak, amelyet uton-utfélen bárki megbámulhat, vagy megvásárolhat.

„Elérkezett a cselekvés ideje” -- mondja a Heimwehr

Akcióba lép még akkor is, ha összeütközésbe kerül az államhatalommal

Az Arbeiterzeitung közlése szerint a Heimwehr országos vezetőségének székhelyén, Innsbruckban tartott ülésén Pabst őrnagy, a Heimwehr vezérkari főnöke, beszámolt a politikai helyzetéről. Hosszú vita után az értekezlet a következő határozatot fogadta el:

Miután az a veszedelem lenyegét, hogy a polgári pártok kompromisszumra hajlamos szárnya megegyezik a szociáldemokratákkal az alkotmányreform kérdésében, ami a Heimwehrrel rokonszenvező polgári jobbszárny teljes vereségét jelentené, feltétlenül szükséges, hogy a

Heimwehr most maga vegye kezébe az alkotmány sorsának irányítását. A Heimwehrnek ki kell lépnie eddigi tartózkodásából. Elérkezett a cselekvés ideje. Politikáját még abban az esetben is meg kell változtatnia, ha esetleg összeütközésbe jut az államhatalommal. Bármilyen történjék, a Heimwehrt akcióképesnek kell tenni és riadókészültségben tartani.

A konferencia azzal végződött, hogy futárokat küldtek a többi tartományi fővárosba, akik közölni fogják a határozatot az ottani Heimwehr csoportokkal.

Íj. Horthy Miklós gyógyultan elhagyta a szanatóriumot

Az ország magyar társadalmára heletken keresztül részvétellel fordult a Kormányzó és családja felé abból a balaszból kifolyólag, mely íj. Horthy Miklós érte a budapesti lovasspóli mérkőzésen. Magyarország közvéleménye féltő aggodással és szeretettel vette körül a nagybeteg, ki közel két hétig vívódott a halállal, míg rendkívül erős szervezete leküzdötte a csaknem katasztrófálissá vált betegséget.

Mint Budapestról jelenti a „Debre-

cei Ujság” tudósítója, Horthy Miklós csütörtökön délelőtt gyógyultan elhagyta a Fásor-szanatóriumot. Kézeltőorvosa, Ádám tanár tegnap délelőtt részletesen megvizsgálta s minthogy teljesen gyógyultnak nyilvánította, délelőtt tizenkét óra után édesanyjával és feleségével együtt íj. Horthy elhagyta a szanatóriumot. A Kormányzó fiának rendkívül erős fizikumára jellemző, hogy a szanatóriumi kezelése alatt hat kilogram-

mot hizott.

A düsseldorfi rém halálba kergette öt éves áldozatának anyját is

Két irtózatos levélben részletesen leírta a kislány meggyilkolását

Düsseldorf, november 21.

A düsseldorfi rém által meggyilkolt Albermann Gertrud öt éves iskolásleányka nevelőanyja, Wiese asszony, aki az Ackertrasseban lakik, kedden és szerdán egy-egy levelet kapott a kislány gyilkosától. Mind a két levél tartalma, de különösen a második olyan borzalmas volt, hogy Wiesené ma éjszaka öngyilkosságot kísérelt meg.

A levelekben a gyilkos a legaprólékosabb részletességgel ismerteti, hogyan ölte meg a Haniel-gyár falatvében a kislányt.

Az első levél versben van írva és ömlengő frázisokkal mondja el, hogyan ébredt fel a gyilkosban a lelkizhetetlen vágy a kislány iránt. Leírja, hogyan esalta ki az utcára a gyilkos a kis Gertrudot, hogyan vitte el a gyárhoz. A verset dialógus követi, amelyben a tömeggyilkos leírja azt a párbeszédet, amely a gyilkosság előtt közte és a kislány közt lefolyt. Ezután a gyilkos és a kislány elkeseredett dulakodásának leírása következik. A levél elmondja, hogyan hatolt a kés a kislány testébe és hogyan jajveszékelt az áldozat. A második levél tartalma még ennél is szörnyűbb. Ez a levél valóságos szerelmes levél a halott gyermekhez. A levélnek olyan borzalmas hatása volt Wiesenére, hogy elolvassása után bezárkózott hálószobájába, kinyitotta a gázcsapot és várta a halálát. Ma reggel a szomszédok észrevették, hogy a lakásból gáz szüremlik ki. Rendőrt hívtak és behatoltak a lakásba, ahonnan kihozták az eszméletlen asszonyt a sza-

badba. Az élesztgetési kísérletek sikerrel jártak és Wiesené, bár állapota rendkívül súlyos, valószínűleg életben marad. A rendőrség lefoglalta a két levelet és átadta az írászakértőknek, hogy tanulmányozzák az írást. Azt remélik, hogy a két levél alapján esetleg újabb nyomra akadnak.

Késő éjszaka a város lakosságán újabb óriási izgalom vett erőt. Este 10 órakor különkiadások jelentek meg, amelyek a düsseldorfi tömeggyilkos egy újabb áldozatáról adtak hírt. A jelentés szerint a belváros egyik kapujában, az üzleti negyed központjában, véres gyermekinget és egy fél harisnyát találtak.

Az újságíróegyesület lépcsőházában tényleg találtak egy gyermekinget és egy össze-vissza tépett harisnyát, amelyeken vérmomok látszanak. A rendőrség kizártnak tartja, hogy a két ruhadarab a düsseldorfi tömeggyilkosokkal függne össze. Különböző adatok alapján a rendőrségen az a feltevés alakult ki, hogy ezuttal éretlen tréfáról van szó, amely csak azzal magyarázható, hogy az egész város lakossága már napok óta különös lelkiállapotban van, amely szinte megkívánja, hogy mindennap újabb és újabb véres szenzációkat kapjon.

Kalor, Koburg kályhák, zománc tűzhelyek, csövek, alapca evőszerek legolcsóbban

NAGY JÁNOS

vasúletében

Csapó-utca 77, forduló sarok.

Benyáts Emil cipőosztálya Debrecen

Hölgyeknek:	Férfiaknak:
Divatszínű, lakk vagy antilop cipők különféle formákban	Barna-, fekete-, fél-, vagy magasszárú cipők divatos formákban
P 22.— 24.— 26.—	P 22.— 25.— 26.—
Barna v. színes bagaria trotter:	
P 19.— 22.— 26.—	
Vizhatlan skót, vadászcipők.	
Hó, sárcipőkben, lakk és színes csizmákban a világhírű	
Talpbavésott árak	Goodrich gyártmányok. Talpbavésott árak

A pilóták optikai csalódása okozta az ostiai hydroplán katasztrófáját

Az Ostia és Szardínia között közlekedő vízrepülőgépet ért szerencsétlenségről még a következőket jelentik: A szerencsétlenség optikai tünemény következtében történt, amelyet a repülő világában „tükör”-nek neveznek. A pilóták nem tudták kiszámítani a víztől való távolságukat, amidőn a repülőgép leszállt a Terranova-Pausaniai öbölben. A vízrepülőgép felborult és a közeli tartózkodó hajóknak sikerült kimenteni a négy főből álló legénységet

és hét utast. A nyolcadik utas, Piercy gróf, a vízbe fullt. Az utasok közül Manaresi hadügyi államtitkár az arcán sebesült meg könnyebben, Ferri képviselőnek a lába tört el, a többi utas csak jelentéktelen sérüléseket szenvedett. A repülőgép legénysége közül a két pilóta könnyebben, a drótnélküli távirásúlyosan megsebesült, míg a mechanikus sértetlen maradt. Ez az első halálos szerencsétlenség az olasz polgári aviatika történetében.

Magyarországon sok a közvetett adó, csökkenek a jövedelmek

A Magyar Jogászegylet Pénzügyi Szakosztályában előadást tartott dr. Bodroghy József az adóstatistikáról. Megállapította, hogy az állam összes bevételeinek csupán 5%-át teszi ki a jövedelemadó, a vagyonadó pedig az összes bevételek 1,5%-a, szóval a jövedelem és vagyonadó nem éri el az állam jövedelmének 7%-át, a bevételek

óriási többlete a közvetett adókból és monopóliumokból származnak. Ez az arány nagyon kedvezőtlen színben tünteti fel Magyarország közteherviselését, mert ahol a közvetett adózás ennyire túlteng, ott a jövedelmek apadásáról kell beszélni, másrészt pedig az adózás legkevésbé igazságos módja a közvetett adózás.

Betörők kifosztották a szombathelyi számvevőséget

Éjszaka ismeretlen tettesek betörték a városi számvevőség helyiségébe és ott néhány íróasztalt fel-feszítve, azokból közel ezer pengőt elvittek. Ez az összeg a vásári helypénzekből, valamint a színház lebon-

tásával fennmaradt építési anyagok eladásából származott. A betörést csak reggel, az írók kinyitáskor vették észre. A rendőrség a nyomozást azonnal megindította, eddig azonban minden eredmény nélkül.

Franciaország a Saar vidék kiürítéséről tárgyal Németországgal

Páris, november 21.

A ma meginduló saarvidéki tárgyalásokkal kapcsolatban a Matin rámutat arra, hogy sokan kifogásolták, hogy a francia kormány nem várja be a békeszerződésben a népszavazásra előírt időt, hanem már most tárgyalásokba bocsátkozik. Az igazság az, — állapítja meg a lap, — hogy Franciaországnak igen számottevő anyagi érdekei fűződnek a Saar-vidékhez. Igazságtalan lenne ezeket az érdekeket feláldozni.

Ha öt év múlva a népszavazás — amint előre látható, — Németország javára dől el, akkor Franciaország elveszti eddigi lárdózsáinak és befektetéseinek minden gyümölcsét és elveszti azokat az előnyöket is, amelyeket a mostani vámegység biztosít számára.

A tárgyalások célja az, — folytatja a lap, — hogy olyan módon rendezzék a kérdést, hogy igazságos hártalanítást és észszerű ellenértéket nyújtsanak Franciaországnak. A miniszterközi bizottság, amely a tárgyalás anyagot előkészítette, két kívánalmat terjeszt elő:

1. Tartsák fenn a status quot a vámtarifa terén;

2. terjesszék ki a jelenleg érvényben lévő ícmipari francia-német egyezmény hatályát a bányákra is.

A Matin szerint a Saar-vidék gazdasági érdekei szintén szenvednének, ha a Saar-vidéket visszacsatolnák Németországhoz, anélkül, hogy előzetesen rendeznék ezeket a kérdéseket.

CLEMENCEAU ÁLLAPOTA VÁLTSÁGOS

Páris, november 21.

Clemenceau állapotában ma reggel váratlan rosszabbodás következett be. A beteghez elhívták házi orvosát, aki a fájdalmak csillapítása céljából morium injekciót adott, a szív működés rendbentartására pedig káforos befecskendezést alkalmazott.

Terjessze a Debreceni Ujságot

A Kollégium anyagi válságáról tanácskozott az egyházkerület Százezer pengős költségvetési hiányra van kilátás

Debrecen, november 21. (A D. U. tudósítójától.)

A tiszántúli református egyházkerület őszi közgyűlésének második napját csütörtökön reggel 9 órakor nyitotta meg dr. Baltazár Dezső püspök.

Ezalkalommal iskolai és a kollégiumi gazdaságokkal kapcsolatos ügyek kerültek elsőnek napirendre. Birta István, az ügyek előadója bemutatta a gazdasági hivatal jelentését arról, hogy az év folyamán áprilistól kezdve mintegy 1255 pengő összegű adomány és hagyomány érkezett a Kollégium céljaira. Az egyházkerületi közgyűlés a jelentést tudomásul vette és köszönetet mondott az adományozóknak.

Tanárválasztás

Ezután tulnyomórészen haszonbérleti ügyeket tárgyaltak, majd áttértek a ref. tanítóképző intézetben a Déri-muzeum igazgatójával megválasztott dr. Ecsedi István lemondása folytán megüresedett földrajz-történelem-szakos tanári állás betöltésére. Erre az állásra összesen három pályázatot éspedig Bartók Jenő Miklós magyar-történelem, dr. Tassy Ferenc földrajz-történelem és Varga Gábor földrajz-történelem-szakos tanárok. Közülük az igazgatótanács javaslatára az egyházkerületi közgyűlés dr. Tassy Ferencet és Bartók Jenőt egyformán első helyen, Varga Gábort pedig a második helyen jelölte. Ezután megalakították titkos szavazással a tanárválasztó bizottságot, amelynek tagjai a következők lettek: F. Varga Lajos, Sipos József, Kovács Lajos, Porzsolt István, dr. Dóczi Imre, dr. Sz. Kun Béla, Kulini Imre és Mikecz István, valamint a debreceni egyház kiküldöttjei, összesen tizenhatan.

A püspök a tanárválasztó küldöttség működésének tartamára a közgyűlést felfüggesztette, majd kihirdette a választás eredményét, amely szerint a küldöttség a megüresedett tanári állásra 14 szavazattal Bartók Jenő Miklóst választotta meg, míg dr. Tassy Ferenc 2 szavazatot kapott. Ilyen körülmények között a püspök Bartók Jenőt megválasztottnak jelentette ki.

A tanárválasztás után ismét áttértek a Kollégium gazdasági és iskolai ügyeire. Közben Bartók Jenő az egyházkerület elnöksége kezébe letette az esküt, mely után dr. Baltazár püspök intézett hozzá üdvözlő szavakat, majd Bartók Jenő köszönetet mondott az egyházkerület bizalmát.

Uj egyházi lakások

A továbbiakban a közgyűlés tudomásul vette, hogy az egyház Fűvészkert-u. 18. számú házát megrenoválták s az ottlevő eredetileg egy lakásból két darab kétszobás lakást csináltak, amelyeket összesen 3060 pengő évi bérért ki is adtak. Tudomásul vették azt is, hogy az épület renoválási munkálatai összesen 6276 pengőbe kerültek.

A Kollégium anyagi helyzete

A Kollégium anyagi helyzetét ismertette ezután Birta István előadó, aki beterjesztette az 1928-29. évi zárszámadást. A zárszámadásból kiténik, hogy a Kollégium bevétele 875.447, kiadása 748.779 pengő, a pénztári maradvány pedig 128.366 pengő volt. Rámutatott arra, hogy

pillanatnyilag megnyugtató jelenség ez s a többlet a tiszadai birtok haszonbérére nagyobbik felének a befolyásából származott.

A zárszámadáshoz dr. Tóth Lajos egyetemi tanár szólott hozzá, aki hangsúlyozta, hogy a Kollégium anyagi helyzete rendkívül nehéz és aggasztó. A legközelebbi költségvetés deficitje előreláthatóan meghaladja a százezer pengőt is, már pedig a tiszadai haszonbérből nem fog mindig ilyen nagy összeg befolyjni. Eppen ezért a Kollégiumnak csökkenteni kell a szükségleteket és növelni a fedezeti részt. Ez megvalósítható olyanformán, hogy a Kollégium pénze pénzintézetileg kezeltesse, aminek következtében tekintélyes kamathoz juthat. Már pedig ha ez megtörténik, automatikusan lehet csökkenteni a Kollégium adminisztrációs költségeit. A másik eszköz az ugynevezett önbiztosítás elvére helyezkedni, amit más egyházkerületekben már szép sikerrel eszközölnek is.

A Kollégium az egész nemzet kincse

A harmadik eszköz az ingatlanok jövedelmének fokozását tekintve az lenne, hogy helyezték hatályon kívül azt a zsinati rendelkezést, amely bizonyos megkötöttségeket tartalmaz és jóváhagyásokat ír elő az ingatlanok felhasználásánál. A Kollégium az egész nemzetnek a kincse, mindent meg kell tehát tenni anyagi jóléte megteremtésére.

Szomjas Gusztáv h. főgondnok kijelentette, hogy már megalakult egy bizottság, amelynek a feladata, hogy ezekről a kérdésekről gondolkodjék.

Nagy vita a legációról

A Kollégium és a lelkészképző intézet jelentését fogadták el ezután, majd igen hosszú és nívós vitát provokált a legációról szóló szabályrendelet. Egy korábbi kerületi közgyűlés ugyanis megbízta a Kollégium igazgatóságát és az illetékeseket, hogy a legációról új szabályrendeletet dolgozzanak ki. A kollégiumi felső oktatási tanács a szabályzatot már el is készítette s azt Karai Sándor igazgató ismertette részletesen. Rámutatott arra, hogy a legáció, ami pedig diáksegélyezés céljaira is szolgál, ma már igen gyenge alapon áll. Ennek első oka az, hogy a más tanszaki ifjak a legációt elveszik a teológusok elől. Jellemző például, hogy a múlt évben harminc hittanhallgatónak nem jutott legáció. A tiszántúli kerület egyházközségei közül igen sokan nem is ismerik a legáció-rendszert, holott a szomszédos kerületben a közgyűlés már évekké elelőtt elrendelte a kötelező legációt. Ezt a célt szolgálja a most elkészült szabályrendelet-tervezet is, amely 9 pontból áll és a következőket tartalmazza.

Kötelezővé teszik a legátus hivást Minden egyházközség, amelynek

létszáma eléri legalább a nyolcszázat, minden ünnepre köteles legátust hívni és ezalól csak az egyház megyei közgyűlés adhat felmentést. Kisebbségi egyházközségekből lehetőleg többen álljanak össze, hogy legációt tarthassanak. Kimondja a tervezet, hogy a tiszántúli egyházkerületbe kizárólag debreceni teológusok küldhetők ki legátusokként. Legátus-specifikálásnak helye nincs. A szabályrendelet 1930 szeptember 1-én lép életbe. Minden olyan mulasztás, amely a szabályrendeletbe ütközik, fegyelmi vétség.

A szabályrendeletre igen sokan szólottak hozzá és csaknem másfél óráig tartó vita keletkezett, amely végül is a tervezet elfogadásával fejeződött be, miután még azt is kimondták, hogy az egyes gyülekezeteknek joga van a saját teológusfiataikat egyszer specifikálni.

Gimnáziumi és egyéb iskolai jelentések következtek ezután, amelyeknek letárgyalása után a püspök egy órákor felfüggesztette a köz-

gyűlést és annak folytatását délután három órára tűzte ki.

A délutáni közgyűlés

Délután 3 órakor nyitotta meg ismét a közgyűlést Baltazár Dezső püspök s ezután csakhamar áttértek az egyházkerületi tanügyi bizottság ügyeire, majd a népiszkolai tanügyi bizottság előterjesztéseit tárgyalták. Ezeket a közgyűlés egy-két hozzászólás után egyhangulag elfogadta s megkezdődött a bizottsági ügyek tárgyalása. Ennek kapcsán az egyházkerületi közgyűlés meiy sajnálatl vette tudomásul az időközben egyetemi rendes tanárnak kinevezett dr. Erdős Károly lemondását a lelkészképzőintézeti tanári állásáról s eddigi áldásos, önzetlen működéséért neki az egyházkerületi közgyűlés köszönetet mond.

A különböző egyházmegegyek felterjesztései következtek ezután, amelyeket változatlanul fogadott el a közgyűlés s dr. Baltazár Dezső csütörtökön este az egyházkerület közgyűlését berekesztette.

Akció indult meg az állásban levő nyugdíjasok nyugdíjának megszüntetésére

Csonka-Magyarországon Trianon következtében több vármegye abba a helyzetbe került, hogy költségvetésükben a nyugdíjterhek ijesztő módon felemelkedtek s a bevételek tekintélyes részét felemészítik. Az egyik ilyen csonkafelvidéki vármegyéből most akció indult ki, hogy a nyugdíjterheket valami módon enyhítsék. A kormánytól azt kéri, hogy az összes nyugdíjasok munkaképességét a törvényhozástól kikérendő

felhatalmazás alapján úgy az állami, mint a vármegyei nyugdíjasoknál vegye revízió alá. Ahol a nyugdíjas munkaképessége és az, hogy a nyugdíjnal magasabb jövedelmet biztosítható állásban van, megállapítható, a folyósított nyugdíjat ideiglenesen, indokolt esetben véglegesen be kell szüntetni.

Az akció-előreláthatóan rövidesen foglalkoztatni fogja az összes törvényhatósági bizottságokat.

Rövidesen megalakul a frontharcosok debreceni szervezete

(A Debreceni Ujság tudósítójától) A MOVE budapesti főosztály frontharcos szervezetének debreceni és Debrecenkörnyéki szervezője, Kegyes Ferenc most adott ki értesítést a csoport megalakulásáról. Ez alkalommal vitéz Borbély-Maczkay Emil országgyűlési képviselő, a mozgalom országos vezére is meglátogatja Debrecen.

Az új szervezkedés rendkívüli előnyöket biztosít a frontharcos katonák részére. Így a vitézségi éremmel kitüntetettek számára az egyesület a pótdíjak kiadását fogja kérni, de csak tagokul belépett és személyi lapokat igazolt érmek számaért terjesztheti elő kérését az illetékes fórum előtt. Ezért a szervezőség felszólítja a vitézségi érmekeket, hogy személyi lapjaikat és adataikat mielőbb szolgáltatassák be. Akiknek elveszett a személyi lapjuk, forduljanak a budapesti Hadtörténelmi Múzeumhoz, ahonnan csekély díjért ilyen igazolványt lehet kapni. Az olyan vitézségi érmes frontharcosok, akik felsőbb rendeletre, mint például a csendőrök, rendőrök, ténylegesen szolgáló katonák, az egyesületbe be nem léphetnek, azok egységesen közölik le, hogy mennyi vitézségi éremmel kitüntetett van állományukban.

Köztisztviselők, akik hivatalukból a fronton teljesítettek szolgálatot s ez idejük nem lett beszámítva, szintén jelentkezzenek a szövetségnél, hogy az egységesen szállhasson sikkra jogos érdekeikért. Ilyen és ezekhez hasonló törekvései lesznek az új alakulatnak, mely rövidesen Debrecenben is megalakul rendkívül ümpepélyes keretek között. A siker feltétlen érdekében kéri a szervezőség, hogy a frontharcos katonák haladéktalanul jelentkezzenek főlveletre Kegyes Ferenc szervezőnci, Piac-utcai üzletében.

Nábráczky Béla beadta pályázatát a főjegyzői állásra

(A D. U. tudósítójától.)

A Debreceni Ujság tegnapi számában közöltük azokat a pályázatokat, melyek a hajdúvármegyei tisztujtással kapcsolatban az egyes állásokra beérkeztek. Mint értesülünk, a főjegyzői állásra dr. Nábráczky Béla, Hajdúvármegye köztisztviselő álló, érdemes és vármegyeszerte nagy népszerűségnek örvendő főjegyzője is pályázott. Ugyanerre az állásra pályázott, mint azt már megírtuk, dr. Hadházy Béla is.

Continental szálloda Budapesten.

VII. Dohány-utca 42-44. Táviratok: Continetalo/el.

A vidéki uri közönség igazi otthona.

Tisztaság. Kényelem. Előzékenység.

Minden szobában hideg meleg folyóvíz, központi fűtés.

Egy ágyas szobák árai: 5, 6, 8, 9, 10 pengő,

Két ágyas szobák árai: 8, 9, 10, 12, 14, 15, 16 pengő.

Szobák te efonnal.

Szobák fürdő szobával.

Épület és bútort-

vasalások, furnérok

Béni Lajosnál, Széchenyi-utca 2. sz.

GYÁSZROVAT

Köszönetnyilvánítás. Mindazok, kik Istenben boldogult id. Bögel József elhunyt alkalmával fájdalomukat részvétükkel és vigasztaló szavakkal enyhíteni szivesek voltak, fogadják ezuton is hálás köszönetünk nyilvánítását. Debrecen, 1929. november 21. A gyászoló család.

Kiss Gábor életének 69-ik évében elhunyt. Temetése folyó hó 22-én délután 2 órakor lesz a Wolaffka-telep, Monostorpályi-ut 76. számú gyászházától a ref. egyház szertartása szerint tartandó ima után, a Hatvan-utcai temetőbe. A temetést „Dankó” tem. váll. rendezi.

Szalai József asztalosmester gyáza. **Szalai Kálmán** életének 16 hónapos korában elhunyt. Temetése 1929 november 23-án délután 2 órakor lesz a Gyöngyvirág-utca 15-ik számú háztól a ref. egyház szertartása szerint tartandó gyászima után, a Péterfia-utcai temetőbe. A temetést Csurka „Kegyelet” temetkezési vállalat rendezi.

Szűcs Lajos cipésmester életének 57 éves korában elhunyt. Temetése folyó hó 23-án délután fél 3 órakor lesz a Bercsényi-utca 81-ik számú háztól a Kossuth-utcai templomban, a ref. egyház szertartása szerint tartandó gyászima után, a Kossuth-utcai temetőbe. A temetést Gebauer Károly és Társa temetkezési intézete rendezi.

Böszörményi Katica életének 13 hónapos korában elhunyt. Temetése folyó hó 23-án délután 2 órakor lesz a Szent Anna-utcai temető kápolnájából a rom. kath. egyház szertartása szerint tartandó beszentelés után, a Szent Anna-utcai temetőbe. A temetést Fehértői tem. vállalat rendezi.

Nagy Gábor életének 34-ik évében elhunyt. Temetése folyó hó 22. napján délután 3 órakor lesz a Pozsonyi-utca 9-ik számú háztól a ref. egyház szertartása szerint tartandó ima után, a Hatvan-utcai temetőbe. A temetést Fehértői tem. vállalat rendezi.

Vas Gábor életének 59-ik évében elhunyt. Temetése folyó hó 22-én délután 11 órakor lesz a Kossuth-utcai temető halottsházától a ref. egyház szertartása szerint tartandó ima után, a Kossuth-utcai temetőbe. A temetést Fehértői tem. vállalat rendezi.

Debrecen sz. kir. város Téglá és Cserépgyárában állandóan kapható

chamotte téglá és tűzálló agyag.

Megrendelésre különböző tűzállósági és minőségű chamotte árut és idomdarabot készítünk. Raktáron tartunk homlokzatképző téglá anyagokat, KLINKER-téglát a legváltozatosabb színben, továbbá ut és járda burkoló KLINKER-követ és lapokat.

Kézi és gépi falitéglat, valamint gépi tetőfedő cserepet kitűnő minőségben gyártunk.

Megrendelés a gyári irodában és a Városi Takarékszövetkezetnél eszközölhető.

Telefon: 3-51. sz. Telefon: 3-51. sz.

Áldetektív igazoltatott és garázdálkodott a Timár-utcán

Két embert elő akart állítani, mire őt vették őrizetbe

Szokatlan molesztálásnak voltak kitéve csütörtökön reggel a Timár-utcai járókelők. Egy bőrkabátos ember minden vele szemben jövő férfit és nőt megállított és leigazoltatott. Eleinte azt hitték, hogy detektív razziázik a Timár-utcán valamilyen bűnyűben s ez a feltevés annál valószínűbb volt, mert az igazoltató férfi detektívnek mondta magát.

Már vagy nyolc-tíz embert igazoltatott az állítólagos detektív, mikor az egyik járókelő előtt gyanusnak tünt fel a sok igazoltatás és rendőrt hívott. A rendőr azonnal igazolásra szólította fel az igazoltató férfit s ekkor kiderült, hogy a Timár-utcán egy áldetektív garázdálkodott, Bíró Dezső Olajító 5. szám alatt lakó napszámos személyében, aki az éjszaka alaposan felöntött a garatra és

kapatos fovel detektívnek képzelte magát.

Az áldetektív egészen komolyan fogta fel szereplését s igen szigorúan járt el az igazolásra felszólított járókelőkkel szemben. Két vidéki férfi is utjába került ugyanis Bíró Dezsőnek: Piga László és Várkonyi József, akik munkát jöttek keresni Debrecenbe. Ezek nem tudták magukat kellően igazolni Bíró előtt, mert lakásuk vidéken van s az áldetektív azon a címen, hogy nincs lakásuk Debrecenben, elő akarta őket állítani a rendőrségen.

Erre természetesen már nem kerülhetett sor, mert a rendőr az itales áldetektívet állította elő a rendőrségen, ahol elsősorban ideiglenes szállást adtak neki, hogy kialudja mámorát, egyuttal pedig megindították ellene az eljárást.

A Téglavető réme bestiális kegyetlenséggel meggyilkolta haragosát

Táncot járt az áldozat gyomrán — A rendőrség keresi a megszökött gyilkost

(A Debreceni Ujság tudósítójától.) A debreceni rendőrség bűnyűi osztálya több, mint egy héttel ezelőtt történt halálosvégi koremai verekedés ügyében indította meg a nyomozást. A különös bűnyű halálos áldozata Nagy Gábor, Pozsonyi-ut 9. szám alatti lakos, gyári munkás, a gyilkos pedig a szökésben levő Perkó Sándor téglavetőbeli lakos, akit kegyetlen természete miatt, csak mint a környék rémét ismerik a Téglavető lakosai.

Még november 12-én történt, hogy a Nyugati-utcán, a volt, Holb-féle vendéglőben iszogatót Nagy Gábor gyárimunkás. Később megjelent a koresmában Perkó Sándor, a „környék réme”, Garda József nevű köntösgáti ismerőseivel. Perkó, ez az izgága természetű ember, amint meglátta Nagy Gábort, magából kikelve asztalához rohant s vésztlő hangon ordította felé, hogy most leszámol vele.

Tánc az áldozat gyomrán

A következő pillanatban Perkó nekiugrott Nagy Gábornak, megragadta és valósággal kihajította a koresmából. Nagy Gábor végigzuhant a járda kövezetén, Perkó pedig ismét rávetette magát és egy bokszerral, valamint egy hatalmas kődarabbal kezdte verni a fejét. Nagy Gábor nem tudott védekezni a robusztus ember orvtámadásával szemben s tethetetlenül volt kénytelen tűrni az ütlegeket. Közben orrán, száján eleredt a vér, de Perkó ettől csak még vadabb lett s most már szinte állatias vadsággal rugdalta és verte, majd ráugrott a gyomrára és rajta táncolt és összevissza taposta.

Emberölés nagy közönség előtt

A borzalmas verekedés színlelőn nagy csődület gyűlt össze és valósággal megdermedve nézték a gyilkos verekedést. Többen a nézők

közül könyörögtek Perkének, hogy ne bántsa a szerencsétlent, de Perké lihegve ordította, hogy hagyjanak neki békét, mert most végez haragosával. Nagy Gábort közben teljesen elborította a vér s már eszméletét is elvesztette. Ekkor a megremült tömeg rendőrt rohant, akiknek azután sikerült a megdühödt Perké megfékezni és előállította a rendőrségre, a súlyosan sebesült Nagy Gábort pedig kiszállították a sebészeti klinikára, ahol ápolás alá vették.

Meghal az áldozat

A vérengző Perké a rendőrség leigazoltatása után elbocsátotta, mert a klinikáról először olyan értesítés jött, hogy Nagy Gábor állapota nem életveszélyes. A szerencsétlen ember állapota azonban a klinikán napról-napra rosszabbodott, mert fején és testén olyan súlyos roncsolásokat ejtett Perké, amelyek erősen iníciálódtak a sáros csizma és piszkos kődarab következtében. A legfontosabb orvosi ápolás sem tudott rajta segíteni és csütörtökre virradó éjszaka belehalt sérüléseibe.

Megszököik a gyilkos

A halálesetről a klinika azonnal értesítette a rendőrséget, mire detektívek mentek ki Perké lakására, de ekkor kiderült, hogy Perké már megszökött. A kegyetlen gyilkos ugyanis állandóan figyelemmel kísérte Nagy Gábor állapotát. Szerdán is kint volt Perké a klinikán és Nagy Gábor állapota iránt érdeklődött s mikor megtudta, hogy Nagy Gábor már haldoklik, biciklivel vásárolt és megszökött Debrecenből. A rendőrség most köröző levelet bocsátott ki ellene. Személyleírását megküldötték az összes rendőrhelyiségeknek és csendőőröknek. Perké 185 centiméter magas, izmos, esontos, robusztus testalkatú, arca

ragyás, szürke puha kalapot és katonai kaki színű nadrágot viselt.

A szerencsétlen Nagy Gábor holttestét fel fogják boncolni, Perké pedig elfogatása után szándékos emberölés büntette miatt fogják felelősségre vonni.

Komáromi János a Csokonai kör emlékünnepején

Legutóbbi számunkban több ízben jelentettük már, hogy a Csokonai-Kör a legnagyobb debreceni lírikusnak születésnapjára emlékező ünnepélyét november hó 23-án, szombaton délután fél 2 órakor tartja a Kollégium disztermében.

Az előadás szereplői között legelső helyen említjük meg a Kör illusztris budapesti vendégét, Komáromi Jánost, az újabb kor regény- és novella irodalmának igen jeles képviselőjét is.

Az ünnepélyre a Kör vezetőségének sikerült megnyernie Ditrői Icsának, a Csokonai-színház új kitűnő naivájának a vendégszereplését. A művésznő ugyan pénteken és szombaton este Szolnokon fog fellépni Mórucz Zsigmondnak: „Nem élhetek muzsikaszó nélkül” című darabjában, ennek ellenére vállalkozott arra, hogy az ünnepély fényét Csokonai-versek szavalásával emelje. Nem sajnálja a fáradságot, hogy szombaton délelőtt hazautazzék Szolnokról s már a délutáni 5 óra 17 perces gyorsvonattal visszautazzék az esti előadásra. Eppen ezért arra kéri a Kör vezetősége a közönséget, hogy fél 2 órára pontosan jelenjen meg, hogy a kezdés késedelmet ne szenvedjen.

Dr. Csűrös Ferenc, Debrecen városának tanácsnoka „Csokonai és a Kollégium” címmel fog felolvasást tartani.

A szép és érdekes programot a debreceni lírai irodalom két kiváló reprezentánsának a szereplése teszi teljessé. Az egyik Zivuska, Andor, a másik Gulyás Pál.

Az ünnepély során kihirdetésre kerül a Csokonai-Kör lírai vers- és novella-pályázatának eredménye is. Az előadásra jegyeket a Méliusz könyvkereskedésben lehet váltani. A jegy ára a mai súlyos gazdasági viszonyokra való tekintettel igen olcsóra vannak szabva. Nem tagoknak 1 pengő 20 fillér, tagoknak 60 fillér, diákjegy 30 fillér.

Meglepe olcsón, minden elővásárolhat, minden eladó árban

férfi és női **szöveteket** lakásomon

Battányi-u. 13. sz. udvarban.

Patkányt,

egeret, poloskát, svábogarat azonnal kirt-hat biztos hatású, speciális irtószerrel. Egyetlen kísérlet meggyőzi a vásárlót. — Nagyon olcsón kapható

Stern festéküzletben

Piac-utca 10. (Bikával szemben.)

Mindenféle bel- és külföldi

szén, koks, tojásbrikett, tűzifa és Berentei szén

Retorta bükkszén, kicsinyben és nagyban házhöz szállítva is

Gabányi Sándor utóda

Láng Miklós, Debrecen legrégebbi cégénéj a legolcsóbb napi áron beszerezhető

Csapó-utca 28. szám.

Telefonszám: 4-49

Tévedés történt a város kisgyűlésének választásánál

Nem helyesen állapították meg az eredményt — Több póttagból rendes tag lesz (?)

(A Debreceni Újság tudósítójától)
Debrecen város új törvényhatósági bizottsága, mint ismeretes, legutóbbi közgyűlésén megválasztotta a kisgyűlés tagjait. A kisgyűlés tudvaleg a város legfontosabb kormányzó testülete lesz s mondhatni ettől függ a város ügyeinek intézése, amennyiben az új közigazgatási törvényt korántsem juttat olyan nagy szerepet a közgyűlésnek, mint amilyennel az régen rendelkezett.

A kisgyűlési választások politikai szempontból is sok pertraktációra adtak alkalmat s most még érdekesebb dolog robbant ki a kisgyűlési választások kapcsán. A törvényhatósági bizottság tagjai sorában, többen, akik áttanulmányozták az új közigazgatási törvényt, arra a meggyőződésre jutottak, hogy a kisgyűlési tagok választása, helyesebben az eredmény kihirdetése nem szabályszerűen történt és így az ellen néhányan felelősséget készülnék benyújtani.

Ezek szerint az történt, hogy a városi kisgyűlési választásnál külön-külön szavaztak a kisgyűlés megválasztandó rendes és póttagjaira, holott a törvény expressis verbis kimondja, hogy a kisgyűlés rendes és póttagjait együttesen kell választani. A kisgyűlésbe összesen 18 választott rendes és 18 választott póttag kerül be. Az új törvényhatósági bizottság számos tagjának értelmezése szerint ez azt jelenti, hogy a választói listán harmánczat nevet kell feltüntetni, de nem szabad külön megjelölni, hogy ki a rendes és ki a póttag, hanem a harmánczat jelölt közül az a tizennyolc kerül be rendes tagnak, aki a választás során a legtöbb szavazatot kapta.

Ennek az álláspontra a helyesége világosan kitérül a közigazgatási törvény 38. szakasza 5-ik pontjának, valamint a 13-ik szakasza 8-ik pontjának egybevetéséből. Miután a kisgyűlési választás során az történt, hogy külön kellett szavazni a rendes és külön a póttagokra, az eredményt sem hirdették ki megfelelően. Néhány kisgyűlési póttagnak beválasztott törvényhatósági bizottsági tag ugyanis sokkal több szavazatot kapott, mint az, aki rendes tagnak került be a kisgyűlésbe.

Igy például Freund Jenő 101 szavazattal rendes tag lett, ugyanakkor Kőlcsey Sándor, Várady Szabó János és még sokan, akik 145—146 szavazatot kaptak, csupán póttagsági helyre jutottak be. Ebből is nyilvánvaló, hogy az eredmény megállapítása nem történt helyesen.

Ha helyesen állapították volna meg az eredményt akkor a kisgyűlési rendes tagok közül kimaradna-

nak: Debreczeni Jenő, dr Freund Jenő, dr Fehér Ferenc, dr Hegedűs Jenő, dr Juhász Nagy Sándor, dr Láng Nándor, dr Markovits Elemér, Márk Endre, Poroszlav László, dr Tóth Lajos és Vársáry József. Helyettük, mint akik a fent felsoroltaknál lényegesen több szavazatot kaptak, bekerülnek a kisgyűlésbe: dr Kőlcsey Sándor, dr Berencs Zoltán Sándor, dr Rác Lajos, Kertész István, Várady Szabó János, Halász Miklós, Létei Lajos, Ori Ist-

December 13-án kezdik a tiszazugí arzenper főtárgyalását

Szolnok, november 20.
A nagyrevi gyilkosságok első csoportjában kitűzték a főtárgyalást. Ma érkezett meg a védőkhöz a szolnoki törvényszék idézése, amely a védőket december 13-án kezdődő szolnoki főtárgyalásra megidézi. Megidéztek a tanukat, akiknek száma meghaladja az ötvenet. A főtárgyalás három-négy napig fog eltarítani.

A vádlottak: Hoyba Károlyné, akit egyrendbeli gyilkossággal, Kőteles Istvánné, akit szintén egyrendbeli gyilkossággal, Lipka Pálné, akit öt-

ván, Várjassy Imre, Csomór Gyula, Deák István és Hartl Sándor.

A törvényhatósági bizottsági tagok körében mozgalom indult meg, hogy az eredmény megállapítása ellen panasszal élnek és követelik, hogy rendeljék el a választás eredményének a törvény előírása szerinti újabb megállapítását, amely a kisgyűlésnek fentvázolt új összetételét eredményezné. Az akcióát aláírásait az is, hogy a többi törvényhatósági bizottságokban, így például Hajdúvármegyében is együttesen választották a kisgyűlés rendes, illetve póttagjait és nem külön-külön történt a szavazás a rendes póttagságokra, hanem a szavazatok arányában az a tizennyolc jelölt lett rendes taggá, aki a legtöbb szavazatot kapta.

rendbeli gyilkossággal vádolnak és még egy negyedik asszony, akit férje meggyilkolásával vádol a szolnoki ügyészség.

December 13-án kellett volna a vádlottak padjára ülni Pápay Lajosné, aki egy közeli hozzátartozóját mérgezte meg arzénnal, Pápayé azonban elkerülte a földi igazságszolgáltatást, mert a szolnoki ügyészség fogházában megőrült.

A főtárgyalás elnöke dr Fuchs Gyula, a szolnoki törvényszék elnöke lesz, a vádat dr Krónberg János fogja képviselni.

Állandóan egymásra vallanak a Czutrin-per fővádlottai

Újabb hamis eskü miatt emel vádat az egyik védő

Debrecen, november 21.
(A D. U. tudósítójától.)

Jeney Sándor tanácselnök csütörtökön délelőtt fél 10 órakor nyitotta meg a Czutrin-féle bünpér negyedik folytatódó főtárgyalását a közönség nagy érdeklődése mellett.

Mindjárt a tárgyalás megnyitása után vitéz Petrik Aladár védő bejelentette a bíróságnak, hogy Kulcsár Ferenc bankalíst ellen hamis eskü címén feljelentést tesz, mert a tárgyaláson több ízben ellentétesen vallott. A törvényszék ezután Engel Imre püspökladányi tanut, aki nem jelent meg a tárgyaláson, 200 pengőre bírságot és elrendelte a tanu elővezetését.

Rejtélyek 60.000 pengő körül

Ezek után a hatodik vádpont tárgyalására került a sor. A vádpont szerint Sonnenwirth Simon Nagyvárd folyószámlán 1928 január 25-én 60 ezer pengőt irtak jóvá befizetés címén, holott a bank pénztárába ilyen összegű befizetés ezen a napon nem történt. 1928 április 18-án egyenlegként 4.143,84 pengőt irtak jóvá ugyanezen számlán.

Gerő László nem érzi magát bűnösnek és kijelenti, hogy semmit sem tud ezekről a fiktív tételekről. Friedlender Mór hasonló értelmű vallomást tesz. E tagadó vallomásokkal szemben a tanácselnök felmutatja a pénztári bizonylatokat, amelyekben úgy Gerő, mint Friedlender aláírásai szerepelnek. Kulai Pál vádlott társaihoz hasonlóan kijelenti, hogy nem tud semmit ezekről a tételekről. Czutrin Andor bűnösnek érzi magát, elmondja, hogy Sonnenwirth szegény ember, akinél 60.000 pengős hitelkeretet nem nyújthatott a bank. Az összeget Gerő és Friedlen-

der sikkasztották el.
— Ki utasította Önt hamis könyvelésre?

— Gerő, Friedlender és Kulai.
Ezután szembesítik a vádlottakat. Gerő, Friedlender és Kulai szemébe mondják Czutrinnek, hogy nem mond igazat.

Fiktív számlák tömege

Balassa Erzsébet tanu elmondja, hogy tud arról, miszerint 8000.— pengőt vett fel Friedlender, vallomásra megesketik. Ezután Sonnenwirth Simon vallomását olvassa fel a tanácselnök, majd a hetedik vádpont tárgyalására került a sor. Vádpont szerint Czutrin, Gerő, Friedlender és Kulai „Kósa László” fiktív számlán 1927 november 28-án előbb 866.— pengőt, majd 2265.— pengőt utalványoztattak ki, a bizonylatra Gerő utasítására Czutrin Kósa László nevet írta. 1928 február 29-én 2050.— pengő összeget vettek fel. Gerő László most sem érzi magát bűnösnek és hasonlóképpen ártatlanságát hangoztatja Friedlender és Kulai is. Czutrin elmondja, hogy a Kósa László féle számla, fiktív számla volt. Kalmár bizalmi ember volt és minden esetben ő írta alá a pénztári bizonylatra a Kósa László nevet.

— Kinek az utasítására történt? Kérde a tanácselnök.

— Gerő utasítására. Az összeg is Gerőhöz került. Mindezekről azonban tudott Friedlender és Kulai is.

150 mázsa nem létező buza

A bíróság ezután az ötödik vádpont tárgyalását kezdte meg. Eszerint Kiss Imre néven lévő fiktív számlára 1927 szeptember 23-án 600 pengőt vettek fel. 1927 október 12-én 150 métermáza buza ellenértékéért 1000 pengőt utalványoztak ki. Természetesen a buzamennyiséget nem szállították le a bank áruosztályába. A pénz felvételek Gerő utasítására

Czutrin írta a pénztári bizonylatra a Kiss Imre nevet.

A váddal szemben Gerő László, Friedlender és Kulai kijelentik, hogy nem érzik magukat bűnösnek. Czutrin elmondja, hogy a Kiss Imre számla Gerő határidős számlája volt. A 600 pengőt ő vette fel és Gerőnek adta át. A 2400 pengőt Grünhut, Gerő László unokaöccse vette fel, amelyet az aztán átadott Gerőnek.

Czutrin vallomására Gerő megjegyzi, hogy Czutrin állításai hazugságok.

Grünhut Géza tanut hallgatja ki ezután a bíróság.

— Ön vette fel a pénzt?

— Igen.

— Kinek adta át?

— Czutrinnek!

— Hiszen Czutrin azt mondja, hogy Ön Gerőnek adta át...

— Nem igaz, valótlan.

Gerő szarvasi barátja

Kalmár István tanuvallomása után áttértek a vádirat kilencedik pontjára. Eszerint „Kiss Imre” folyószámlán 20 métermáza buzára 550, majd 300 pengőt utalványoztattak ki maguknak s a pénzt Gerő használta fel. Gerő, Friedlender és Kulai ezt is tagadják, míg Czutrin beismeri bűnösségét. Előadja, hogy a pénz egy részét Gerő utasítására autóra fizette ki, mivel ketten együtt Szarvasra mentek Gerő barátjához. A pénz másik részét Czutrin tartotta meg s költötte el uti kiadásokra. Én fizetem — mondja Czutrin — Gerő nőjének a lakását. Kalmárnak én diktáltam az utalványt s én vettem fel a pénzt is, de tudott róla Friedlender és Kulai is. Gerő, Friedlender és Kulai ezt szemébe tagadják Czutrinnek. A bíróság elrendelte Czutrin kérelmére Spitzer autófuvarozó kihallgatását.

Borsi István tanuvallomása

A tizedik vádpont szerint a vádlottak azzal, hogy Borsi István tanárnak vagyoni hasznot szerezzenek, 1917 december 17-én Czutrin a gabonaosztály terhére 7000 pengőt fizettetett ki Borsi kezéhez a pesti bankosztály útján. Gerő, Friedlender és Kulai itt sem érzik magukat bűnösöknek, míg Czutrin beismerő vallomást tesz.

Borsi István elmondotta tanukénti kihallgatásakor, hogy három és fél hónapig volt a bankban mint kisegítő könyvelő.

Elnök: Tapasztalt Ön valami szabálytalanságot a könyvelésben?

Borsi: Nem.

— Mi a története annak a hétezer pengőnek?

— Autót akartam venni fuvarozásra és Czutrintól kértem 7000 pengőt, mire ő kijelentette, hogy Pesten fogom megkapni. A pénzt Budapesten felvettem.

— Tartozik-e ön most is a hétezer pengővel?

— Igen.

— Nem perlik? Miért nem fizette ki eddig?

— Mert még ma is van követelésem a bankkal szemben. Különben is az autó jóvődelméből akartam kifizetni.

A bíróság nem eskette meg a tanut vallomására, majd a tárgyalás folytatását péntekre halasztotta.

— Gépírást, másolást, sokszorosítást olcsón vállalok. Érdeklődni lehet minden délután 2 órától 4 óráig a Debreceni Újság (Hajdúföld) szerkesztőségében, József királyi hegy-utca 16. szám. Telefon: 3-48.

ÜVEGFAL,

mely irodának alkalmas

eladó.

József kir. herceg-u.

16.

HIREK

1929 november 22. (péntek)

Prof.: Cecília Kath.: Cecília

A gyógyszerárak közül éjjeli szolgálatot látnak a következők: Megváltó, Piac-utca 18., Arany Egyszaru, Kossuth-u. 8. Mura-sy, Piac-utca 72. Magyar Korona, Péterfia-u. 10. Nádor, Szent Anna-u. 66., Csokonay, Mester-u. 43., Arany János, Csapó-u. 66.

Debrecen sz. kir. város közművelődési könyvtára (Déri-muzeum) nyitva délelőtt 10—12 óráig, délután 4—7-ig, vasárnap délelőtt 10—12 óráig.

IDŐJÁRÁS

Hazánk nyugati részein az idő felhősebb lett, sőt kisebb lecsapódások is voltak. Éjjel fagyok ennél fogva csak a keleti részeken fordultak elő.

Budapesten 21-én délben a hőmérséklet 9 fok Celsius.

Időprognózis: Enyhe és nyugaton inkább ködös idő, keleten éjjeli fagy.

A polgármester Erdőhegyi szabolcsi főispán installációján. Dr. Vársány István polgármester és dr. Vargha Elemér polgármester helyettes főjegyző szombaton reggel Nyiregyházára utaznak, ahol Debrecen város képviselőiben részt vesznek Erdőhegyi Lajos Szabolcsvármegye új főispánjának beiktatási ünnepélyén.

Ünnepély a ref. gimnáziumban. A református gimnázium most készül a szokásos irodalmi előadásra, melyben az előadandó darab Herczeg Ferenc kitűnő három felvonásos darabja lesz. A férfiszereplők a ref. gimnázium növendékeiből, a hölgy-szereplők a ref. leánygimnáziumból kerülnek ki. A darab jóízű humorral előre is biztosítja sikerét. A próbák már folynak a kitűnő színész Turóczy Gyula rendezésében. Az ünnepély december 7-én és 8-án lesz. Részletes műsört és jegyeket egy héttel az ünnepély előtt a pénztárnál lehet beszerezni. Rendezőség.

Az egyetemi istentisztelet november 24-én, vasárnap d. e. 11 órakor a Kollégium Oratóriumában dr. Soós Béla ref. gimn. tanár hirdeti az ígét.

Szécsy György mikepércsi református lelkész meghalt. A Tiszántúli magyar társadalma őszinte részvétellel értesült, hogy a mikepércsiek köztiszteletben álló református papja, Szécsy György szerdán hatvankilenc esztendőskorában meghalt. Az elhunyt negyvenkét évig volt lelkipásztor s mint egyházmegyei tanácsbíró, ki az egyházmegye részéről rendszeren látogatta a debreceni református iskolákat, Debrecenben is nagy népszerűségnek örvendett. Temetése, nagy részvétől kísérve csütörtökön folyt le Mikepércsen. A gyászszertartást F. Varga Lajos esperes végezte. A debreceni egyházmegye képviselőiben a temetésen Szele György lelkészelnök, az elhunyt egykori iskolatársa vett részt.

A Szociális Misszió Társulat előadása. A Szociális Misszió Társulat november 24-én délután 4 órakor a Svetits zárdában rendkívüli gyűlést tart, mely alkalommal Bíró Cecília S. M. nővér a Központból tart előadást. Tagjainkat és az érdeklődőket szeretettel meghívja az Elnökség.

Gyapju fonalak, Gobelin képek és terítők.
Smyrna, Perzsa, Kellim anyagok o o o o
KERÉKGYÁRTÓ KÉZIMUNKA IPAR
A kis rezssivel dolgozó cég kis
haszonnal árul ezért a legolcsóbb
Szent Anna-utca 6. szám.

Félesztendő alatt ötezer ember vándorolt ki az elrablott Erdélyből

Az oláh munkaügyi minisztérium statisztikái szerint tavaly július elsejétől december végéig, azaz fél év alatt 4829 kivándorló hagyta el az oláh fennhatóságok alatt levő területeket. A 4829 kivándorló között csak 178 a román nemzetiségű. Tehát a minisztérium hivatalos adatai szerint évenként csaknem tízezer kivándorló utazik idegen országokba és a kivándorlók 96 százaléka kisebbségi sorsban szenved, vagyis magyar és német nemzetiségű.

A liberális kormányok külügyi és belügyminisztere, Duca nyíltan elmondta, hogy az elmúlt évek alatt az összes prefektusokat többször is figyelmeztették, hogy román nemzet-

iségű kivándorlóknak nem szabad utlevelet kiadni, azt minden rendelkezésre álló eszközzel le kell beszélni, viszont, ha magyar vagy német az illető, elő kell segíteni kivándorlását. Most legutóbb arról írtak, hogy Franciaországba visznek Románia területéről munkásokat. A román sovinszta sajtó felhőrdült és tiltakozott ez ellen, de amikor a lapok tudomására adták szép csöndesen, hogy kitűnő alkalom lesz ez a kisebbségi, tehát a magyar és német munkások exportálására, a lapok elhallgattak. Romániában pedig úgy látszik az az elv uralkodik, hogy ha nincs kisebbség, akkor nincs kisebbségi kérdés sem.

Fráter Erzsébet ünneplése. Meleg és lélekemelő keretek között ünnepelték Erzsébet-napja alkalmából Fráter Erzsébetet, a MANSz köztiszteletben álló díszelnököt szerdán este a MANSz Széchenyi-utcai dísztermében, ahol a róla elnevezett MANSz Erzsébet énekkar, melynek melynek szintén díszelnökje, magas színvonalu szerenádát adott. Az énekkar tagjai hatalmas virágkosárral kedveskedtek az elnöknek, majd Uray Sándor ref. lelkész, a MANSz igazgatója az egyesület, Mezey Béla és Kelemen Béláné az énekkar nevében mondtak üdvözlő beszédeket. Ugyancsak lelkes ünnepelésben részesítették Fráter Erzsébetet csütörtökön délelőtt a Jótékony Nőegylet tisztikarának s választmányának tagjai is. A népszerű elnököt ez alkalommal Szele György lelkészelnök, a Nőegylet igazgatója köszöntötte fel lelkes szavakkal.

Szülői értekezlet az evangélikus elemi iskolában. November hó 23-án, szombaton délután 5 órakor az ág. h. evnag iskola emeleti termében szülői értekezlet lesz. Tárgy: A nevelés erkölcsi értéke. Előadó: Földes Elek tanító.

Műkedvelő estély a Csapó-utcai egyházzszenben. Vasárnap, 24-én este pontosan 8 órakor kezdődik a Csapó-utcai egyházzszen első közművelődési estélye, a Szappanos-utca 16. szám alatti egyházzszen otthonban. Megnyitó beszédet dr. Révész Imre, előadást dr. Szondy György leánygimnáziumi tanár tart. Művészi számokkal szerepelnek: özv. dr. R. Sántháné Rontsek Irén, Révészné Váró Margit, Balczerné Soós Matild, Szabó Vilma, dr. Szabó Gyula, Kerekes László. A rendkívül értékesnek ígérkező estélyre beléptidij nincs, de önkéntes adományok az egyházzszen céljaira hálás köszönettel fogadtatnak. Az egyházzszen tanács határozatából az estély teljes pontossággal meg fog kezdődni 8 órakor és a művészi számok alatt az ajtók zárva lesznek. A terem fűtve lesz, ruhatár rendelkezésre áll.

Szülői értekezlet a műhelytelepi iskolában. A MÁV műhelytelepi elemi iskola szerdán délután 5 órakor tartotta szülői értekezletével kapcsolatos ismeretterjesztő előadását. Az előadó terem színiültig megtelt érdeklődő közönséggel és lelkes ünnepelésben részesítette Szabó Miklós igazgatót s a többi tanárokat. Szabó Miklós megnyitói szavai után Gutiné tartott értékes pedagógiai fejtegetést Pálffy József megmindvégig érdeklődő szabadelőadását a földrajz s etnográfia köréből. A magas színvonalu értekezlet az igazgató szavaival ért véget.

A legnagyobb érdeklődés nyilvánul meg minden oldalról a IX. Cserkészkerület szombati és vasárnapi Jamboree beszámolója iránt. Megirtuk már azt a magyaranyu beszámolót, melyet november 23. és 24-én, szombaton és vasárnap tart a IX. Cserkészkerület. Minden oldalról a legnagyobb érdeklődés mutatkozik, mert minden debreceni ember meg akarja látni, hogy e kis országnak a fiai milyen munkát végeztek a távoli országban és hogy milyen diadalmasan emelkedett ki a magyar lobogó a többi nemzetek előtte meghajított zászlói közül. A beszámoló és filmbemutatót kétszer tartják meg. Szombaton délután fél 7 órai kezdettel és vasárnap délelőtt 11 órai kezdettel; mindkét alkalommal a Tiszti Moziban (Péterfia-utcai dandárparancsnokság). Mivel azt akarjuk, hogy a filmet mindenki megnézhesse, belépődíj nincs. Belépésre jogosító műsor ára 1 pengő, mely előre váltható Csáthy könyvkereskedésében és az előadás előtt a pénztárnál.

„Több száz mázsa búzával nem tud elszámolni egyik legnagyobb debreceni malom” című cikkre vonatkozólag a ref. egyház vezetősége felkért annak közlésére, hogy a református egyház a malom ellen feljelentést nem tett, mivel követelését már régebben biztosította.

A Roykó-féle Tiszaujlaki bajszpedró mindenütt kapható.

FÖLÉNYES UJSÁGIRÁS. A magyarországi szabadkőművesek „világgraszoló” sajtója szeret a tudományosság nagyképi mezében tetszelegni. Ennek köszönhető, hogy a legutóbbi hétek folyamán összetévesztette I. Ulászló királyunkat Dobzse Ulászlóval, Csák Mátét pedig Zách Feliciánnal. Ez azonban még semmi. Tegnap reggeli számában Luther Mártont beállította a trienti zsinat kellős közepébe. „J'y suis j'y reste, mondia Luther Márton u trienti zsinat előtt.” Ezeket írja a szabadkőműves sajtó, összetévesztve redakciói allegóriáját a redakciói filigráival, annál is inkább, mert Luther Márton a trienti zsinat idején haldoklott s különben sem jelenhetett meg annak a pápának a zsinatán, aki őt exkommunikálta. A dologban az a legérdekesebb, hogy fenti idézetet Mac Mahon francia tábornok mondotta az Ur 1855-ik esztendejében... Ime, a liberális sajtófény, mely a világtörténet egész menetét képes összekompromittálni, mihelyst valamely esemény kivélesik a sadagórai históriából...

Az Előörs, vitéz, Bajcsy-Zsilinszky Endre hetilapjának legutóbbi száma is gazdag és változatos tartalommal jelent meg. Vezércikkét vitéz Bajcsy-Zsilinszky Endre írta. Egy meg nem alakult szövetség története címmel. Beszámoló a lap vitéz Bajcsy-Zsilinszky Endre és Sztéryny József báró peréről, melyet tudvalevően azért indított Sztéryny, mert az Előörs öt Közép-európa legnagyobb panamistájának nevezte. Jambor F. József egy újabb vámcasalásról rántia le a leplet. Féia Géza Osvát Ernőről ír nekrológot. Fábian Dániel a mezőgazdasági munkáskérdés történelmi fejlődéséről kezdett tanulmányát folytatni. Julier Ferenc ny. vk. alezredes Batu kánról szóló tanulmányaiból közül újabb folytatást. Föld népe és Heti Figyelő című rovatok teszik még teljessé az újságot, mely 50 filléért minden újságárusnál kapható, vagy a kiadóhivatalban (Budapest, I. Krisztina körút 159. szám) havi két pengőért megrendelhető.

Cégtáblát, szobát és butort olcsón fest Szathmáry, Széchenyi-utca 6. szám.

A KARCSU NŐTIPUS

meghódította a világot. A divatos vonalak kedvéért sok mindenről lemondanak a nők, amit szeretnek. Egy élvezeti cikket azonban — a valódi babkávét — bátran fogyaszthatják, mert a hamisítatlan babkávét ártalmatlan módon megakadályozza a felesleges zsírképződést. Nem ok nélkül szeretik tehát a nők a babkávét.

Meinl Gyula r. t.
kávébehozatala Telefon 4-93

Ferenc József-ut 59.

„Erzsébet Királyné Szálló”
Budapest, IV. Egyetem-utca 5. szám.
(A BELVÁROS KÖZPONTJÁBAN.)

60 éve a fővárosi és uri középmező találkozó helye. Száz modern kényelmcs szoba. Az Étterem és Kávéházban cigányzene. Az Erzsébet-pince a főváros legszebb sörözője.
POLGARI ÁRAK.

SZABÓ IMRE, tulajdonos.

A mozgószínházak közleményei:
Péntek—szombat—vasárnap:

APOLLO

Kizárólag csak 16 éven felüliek nézhetik meg!
Emil Jannings a kiváló jellemszínésznek legújabb világfilmje:

A bűnök utcája
(A bűn, nyomor, inség és gazság életképe)

Társadalmi dráma 7 felvonásban. Főszereplők: Fay Wray és Olga Baclanova. Megelőzi:

A szerelem rabszolgája
(Az első szerelem)

Francia vígjáték 7 felvonásban. Főszereplők: Raymond Griffith, Vera Veronina és William Powell.

VIGSZÍNHÁZ

A kinematográfia örök alkotása!

Az évad legnagyobb filmkolosszusa A német és a francia hadvezetőség közreműködésével, az egykori felvételek és az igazsághoz leghibb történet írók összeállítással készült:

VERDUN
(A földi pokol)

A háberu mártírjainak szenvedése 12 felvonásban. A filmben szereplő történelmi alakokat: hadvezéreket, tisztakat és közkatonákat kívül Susanne Blanchetti Maria Laurent, André Nox és Hans Brausewetter alakítják.

Jönnek hétifőtől: Molnár Ferencnek világhírű elbeszélése nyomán: Rabok. A főszerepben: Corinne Griffith. Megelőzi: A hajótörés. (Örökös tanulság mindenki számára.) A főszereplők: Claire Windsor és Allen Warren. A ghetto árvája. (A köszívű fiú.) Jean Hersholt, Lina Basquette és Ricardo Cortezel. Hollywood. (A modern Babel.) Intimitások a film világhírességeinek életéből. I. rész.

METEORBAN

Szombaton:

„A feketelelkű nő”

Kémdráma 8 felvonásban. Vivian Gibson főszereplésével.

És a kísérő műsor!

Előadások: 6 és 8 óraker.

— A Csokonai-kör vacsorája. A szombati emlékünnepe után a Csokonai-kör tagjai és vendégei vacsorára gyűlnek össze. A kibocsátott aláírási iverken a vacsora színhelyéül helytelenül a Gambrius vendéglő volt feltüntetve. A rendezőség értesíti az érdekelteket, hogy ez a vacsora a Kemény János-féle vendéglőben lesz. Gyülekezés szombaton este háromnegyed 8-kor. Étkezés nem kötelező, de étkezni lehet étlap szerint. Megállapodás folytán a kör tagjai az árakból engedményt kapnak.

— Szellemi pályákra képesített s állás nélküli férfiak adják le címüket a „Debreceni Ujság” kiadóhivatalába „Állás” jellegre.

— Valóságos élvezet Varga fényképész új kirakatait szemlélni. Piac-utca 7.

Begre Albert rablóbandájának utolsó két tagját is elfogták

Debrecen, november 21.
(A D. U. tudósítójától.)

Begre Albert elfogatásával, mint ismeretes, a debreceni és nyíregyházi rendőrség a Tiszántul egyik legveszedelmesebb betörőbandáját robbantotta szét és tette ártalmatlanná. A banda fejt, Torma Imrét Nyíregyházán agyonlőtték a detektívek, társai pedig mind le vannak tartóztatva.

Ennek ellenére még mindig jelennek meg olyan hírek vidéki és fővárosi lapokban, hogy Begre Albert bandájának maradványa még mindig

garázdálkodik a környéken. Ezek a hírek azonban nélkülözik a komoly alapot, mert most már végleg kiderült, hogy Begre betörő- és tolvajbandájának öt tagja volt, akik mindnyájan le vannak tartóztatva.

A letartóztatottak közül eddig három betörő elfogásáról számoltunk be s most a nánási rendőrségnek sikerült a banda utolsó két tagját is elfogni Szuhaj Imre és Szuhaj Pál személyében. Így tehát most négyen vannak a nyomozó hatóságok őrizetében és pedig Begre Albert, Begre Béla, Szuhaj Imre és Szuhaj Pál.

Január 1-től tilos az utcán köpködni és orrot fujni

A közlekedési rendelet érdekes intézkedései

Január 1-én lép életbe az új közlekedési rendelet, mely a gyalogjárókra nézve is szigorú intézkedéseket tartalmaz. Igen érdekes a rendeletnek egészségügyi vonatkozású része, amely többek között a következőket tartalmazza:

Tilos a járdákon tárgyakat, hulladékokat elszórni, eldobni, avagy oda szennyet vagy az egészségre ártalmas folyadékokat kiönteni. Hulladékokat csak az e célra szolgáló a jövőben felállítandó tartályokba szabad csak dobni.

Folyékony anyagot kidobni, szilárd tárgyat kidobni vagy az utra dobni, házaknak az utra vagy térre

néző ablakán, erkélyen bármiféle porolást végezni, portörölő ruhát kirázni tilos. Kirakatok, ablakok és kapuk száraz porolását csak reggel 6 óráig szabad végezni.

Az ingatlanulajdonosok vagy ezek bérlői kötelesek az előttük lévő gyalogjárót állandóan tisztán tartani és a sikos járdát felhínteni. Seprés előtt a gyalogjárót vízstúgárral kell meglocsolni.

Utakon, utcákon, parkokban, továbbá minden közlekedési eszközön köpni csak az e célra esetleg rendelkezésre álló edénybe szabad és az orrot kendő használat nélkül ki-fujni tilos.

A vilnai zsidó színészeknek el kellett hagyniok Magyarországot területét

Budapest, november 21.

(A Debreceni Ujság tudósítójától)

A budapesti „Magyar Színház” igazgatósága körülbelül két héttel ezelőtt engedélyt kért a belügyminisztertől, hogy a vilnai Jiddish-színház november 11-től 21-ig terjedő időközben, összesen tíz napon át előadásokat tarthasson Magyarországon fővárosában. Szcitovszky belügyminiszter tekintettel a pesti drámaírók műveit propagáló „Magyar Színház” válságos helyzetére engedélyezte a vendégzerepiést, de csak azzal a feltétellel, hogy a színház a vilnaiak szereplése alatt egy új magyar darab előadására készüljön el.

Időközben a „Magyar Színház” színrehozott egy botrányos írcsművet, Faragó Sándor „Piroska és a farkasok” című darabját, melyet a fővárosi lapok kritikái teljesen ki-végeztek. Végre a vilnaiak november 19-én megérkeztek s így a no-

vember 21-ig szóló játszási engedélyt meg kellett volna hosszabbítani. Magyarország belügyminisztere nem járult hozzá, hogy a vilnai zsidó színészek november 21. után szerepelhessenek. A „Magyar Színház” igazgatósága kétségbeesetten kérlette Szcitovszky minisztert határozata megváltoztatására, a belügyminiszter azonban halthatatlannal maradt. Mint a sajtó előtt nyilvánították, vannak Magyarországon kíválo színészek s semmi szükség sincs arra, hogy azt a pénzt, amit még a rossz gazdasági viszonyok között is áldozhat magyar közönségünk a színpadra, idegen vállalkozások külföldre vigyék. Szcitovszky határozata országserzte nagy meglepődést váltott ki a hazafias magyar társadalomból, mely örömmel veszi tudomásul, hogy a vilnai Jiddish-komédiások november 21-én kénytelenek voltak elhagyni Magyarországot területét.

— Csikesz Sándor egyetemi professzor vetítettképes előadása a Kollégium disztermében. Hétfőn, november 25-én hat óraker Csikesz Sándor egyetemi professzor tartja meg „A biblia elterjedése kétezer éven át” című előadásának első óráját. A belépti-díj 30 fillér, egyetemi hallgatóknak és tanulóknak 15 fillér. Bérletjegy 2 pengő. Jegyek Springer-nél (Piac-utca, foposta mellett) és az előadás előtt a kollégiumi diszterem előszobájában kaphatók. A diszterem főbejárata a tanfolyami előadások alatt zárva van.

— Megalakul a Magyar Aero Szövetség debreceni fiókjá. A Magyar Aero Szövetség debreceni fiókjának megalakítása ügyében november 22-én, pénteken délután öt óraker a Békéssy Vivó Club vivótermében nagyfontosságú értekezlet lesz. Az értekezleten Kara Jenő, a Magyar Aero Szövetség ügyvezető elnökének és vitéz Czapáry Jenő nyugállományú alezredes részvételével fogják megtartani.

— Művészi fényképek mesteri kidolgozásban láthatók Varga fényképész új kirakataiban. Piac-utca 7.

FŐISKOLA

A Csaba Bajtársi Egyesület táborozása

Nagyszerű bibendi-táborozás zajlott le november 20-án, szerdán este az Angol Királynő zöld termében, melyet a Csaba B. E. Barsony János törzs dr Tardy Sándor dominussá avatása alkalmából tartott.

P. Pap Tibor törzsiő a Hiszekegy elmondása után üdvözölte a megjelenteket, kik közt ott láttuk dr Probstner Artur egyet. magántanár, patrónust, Zöld László kerületi vezért, Fliegenschnee Lajos alvezért, dr Ökrös Sándor, dr Bellovics Gyula, dr Simon Jenő, dr Muszkalay Lajos, dr Mile Pál és Praznovszky dominus bajtársakat is, és a törzsiő jelmondatával: „Barátok kezét, ellenségnek öklöt” a táborozást megnyitotta. A törzsiő ezután dr Tardy Sándort lendületes beszéd kíséretében a törzs dominusává fogadta. Dr Tardy dominus meghatóttan köszönte meg a hozzáintézett szavakat, fogadalmat téve, hogy a jövőben is szilárdan ki fog tartani a bajtársi eszmék mellett. Több pohárköszöntő hangzott el, ezek csakhamar meghozták a jóhangulatot, melyet az ügyesen megválasztott műsor is fokozott s a bajtársak a hajnali órákban egy kellemes táborozás emlékeivel távoztak el.

Ismerkedési estély a Pallagon.

A debreceni Gazdasági Akadémia hallgatóinak november 23-án, este 9 óraker ismerkedő estét rendeznek a következő műsorral: 1. Elnöki megnyitó. 2. Szavai: Ince Ferenc III. é. hallgató. 3. Mozart: B-dur zongoratrió. Zongora: Rác Jenő III. é. hallgató. Hegedű: Puskás Andor III. é. hallgató. Cselló: Varsányi Imre jogszigorló. 4. „Százszor hősök.” Irta és felolvassa: gróf Vass Albert II. é. hallgató. 5. Magyar dalokat énekel: Szathmáry Akos III. é. hallgató. Zongrán kíséri: Draxler Lipót III. é. hallgató. Konferál: Erendits Endre okl. gazda. Műsor után tánc. Megjelenés sötét ruhában. Belépődíj nincs, adományokat az Ifjúági Egyesület zongorájának javítására köszönettel fogadnak. Villamos indul Debrecen MÁV pályaudvarról: 8 óra 5 percker. Pallagról indul vissza: este 11 óraker és reggel 4 óraker.

Anyja védelmében sodrófával agyonverte édesapját.

Györből jelentik: A közeli Halászi községben Petrokovic Kálmán 73 éves földműves tegnap délután részegen tért baza és leszurással fenyegette meg feleségét. Az ott tartózkodó 26 éves Vilmos fia anyja védelmére kelt és amikor apja órára is rátámadt, elkapott egy sodrófát és agyonverte édesapját. A csendőrök az apagyilkos fiut letartóztatták.

— Karácsonyi ajándéku művészlapok Németynél. Szent Anna-utca 11. szám.

— Legújabb divat novemberi száma bő tartalommal megjelent. Ez a legkedveltebb és legolcsóbb divatlap. Ára 1.20 P Antalfy József cégnél, Szent Anna- és Varga-utca sarkok.

A magy. kir. Tisza István tudományegyetem klinikai szállítója

Fehértói Dániel

temetkezési vállalkozó Debrecen, Dégenfeld-tér 4

(Saját ház.) Telefon: 11-85.

Halottszállítást autóján végez vidékre is.

RADIO

Mit hallgassunk ma a rádióban?

Péntek. D. e. 9.15: Eugen Stepat orosz balalajka zenekarának hangversenye. 9.30: Hírek. 9.45: A hangverseny folytatása. 11.10: Nemzetközi vizelőszolgálat. Vizállásjelentés magyarul és németül. 12: Déli harangszó az egyetemi templomból, időjárásjelentés. 12.05: Rigó Jancsi és cigányzenekarának hangversenye. 12.25: Hírek. 12.35: A hangverseny folytatása. 1: Pontos időjelzés, időjárás- és vizállásjelentés. 2.30: Hírek, élelmiszerárak. 3: Piaci árak és árfolyamhírek. 3.45: Fulton-rendszerű képátvitel. 4.20: Thury Mária mesél a gyermekeknek. 4.45: Pontos időjelzés, időjárás- és vizállásjelentés, hírek. 5.10: Vezérvé Ödön visszaemlékezései. (Aki még látta Petőfit, Bem apót és Petőfi Zoltánt.) Felolvassa vitéz Garamszeghy Sándor, a Nemzeti Színház tagja. 5.40: Az Első Budapesti Citerakör hangversenye. Vezényel: Bundschuh István karmagy. 6.50: Francia nyelvoktatás. (Garzó Miklós dr.) 7.35: Hans Göttling dr németnyelvű előadása. 8.15: A városi Filharmónia Társaság hangversenye Varsóból. 10.30: Pontos időjelzés, időjárásjelentés, hírek. Majd: Magyar Imre és cigányzenekarának hangversenye a Hungária-szállóból.

KÜLFÖLD

Bécs (517). D. e. 11: Hangverseny. D. u. 4: Zenekadémia. 8: Alisabeth Schumann dalestje. 10: Jazz-zene. Berlin (418). D. u. 4.30: Szórakoztató hangverseny. 5.30: Népszerű zene. 8: Zenekari hangverseny. 9: Kamarazene. 10.15: Szórakoztató zene. — Boroszló (225). D. u. 4.30: Hangverseny. 7.03: Svéd balladák és dalok. 8.30: Vidám áriák. 9: Szimfonikus hangverseny. — Majna-Frankfurt (390). D. u. 4: Strauss János és József-hangverseny Stuttgartból. 7.30: Mandolin-hangverseny. 8: Filharmonikus hangverseny Stuttgartból. Utána tánczene. — Prága (487). D. u. 4.30: Népszerű hangverseny. 7.05: Szórakoztató zene. 8: Zenekari hangverseny. 9: Modern zene. 10.15: Népszerű zene. Róma (441). D. u. 5.30: Szórakoztató hangverseny. 9.02: Lombardo és Ranzato: Cin-ci-la. Operettelőadás. — London (356.3). D. u. 5.30: Népszerű zene. 7.45: Bach francia suitejei. 9: Hangverseny. 10.15: Bankett Kellog tiszteletére a Hotel Vitoriaiban. 11: Orosz sountett. 11.25: Tánczene. 12.15: Jack Hylton zenekara.

— Képzőművészeti kiállítás város-házán nyitva naponta délelőtt kilenc órától délután hétig.

— Belzebub és Plutó örömmel tudatják december 6-án lejövetelüket a földre és ami áru nincs kint a kirakatban, az bent Springer üzletében kapható a főposta mellett. Karácsonyfadiszek, meséskönyvek, mesés olcsón.

— Watemann és más gyártmányu töltőtollak minden árban nagy választékban beszerezhetők a Csáthy Ferenc egyetemi könyvkereskedésben, Piac-utca 8. Telefon 2—96.

— Akinek drótkerítéssel még nincs körülveve a háza, vagy villája, gondoljon arra, hogy a tél hirtelen beállhat, amikor is drótkerítést tartó betonoszlopok földbe helyezése már nehezzé válik és nem is lesz olyan tartós. Mielőtt tehát beáll a tél, használja ki a jó idő előnyét és Neubauer-nél Kéttalom-utca 4. szám alatt rendelje meg a házatáját széppé varázsló nélkülözhetetlen drótkerítést. Telefon 15—62.

— Angoiból, franciából, németből fordítok, magyart fordítok angolra, németre, franciára. Helen Society, Ferenc József ut 40.

SZÍNHÁZ=MŰVÉSZET

Hubay Jenő Debrecenben

Dr Hubay Jenő felsőházi tag, a zene-művészeti főiskola igazgatója, a világhírű zeneszerző és hegedűművész, szombaton délelben érkezik Debrecenbe, hogy vasárnap eldirigálja a debreceni zeneünnepen az egyesített debreceni orkesztereket.

Dr Hubay Jenőt, a magyar zenekörök büszkeségét azzal a szeretettel fogadja Debrecen város közönsége, mely a nagy magyar embereknek kijár. Szombaton délelben az állomáson dr Vásáry István polgármester üdvözi a Debrecen város diszpolgárát, Balás Károly ügyvezető igazgató, a máv. zenekar, P. Nagy Zoltán, a városi zeneiskola nevében köszöntik. A város fogatán a Bikában fentartott lakosztályába hajtattat dr Hubay Jenő, aki délután próbát tart a zenekarral. Este dr Magoss György ny. polgármester látja vendégül dr Hubay Jenőt, akihez régi barátság fűzi. Vasárnap délelőtt lesz a nyilvános főpróba, melyre az összes jegyeket az iskolák között osztotta szét a Zenekedvelők Köre, második népszerű zenei előadásnak.

Vasárnap délelben dr Vásáry István polgármester látja vendégül az illusztris vendéget. Délután öt órakor kezdődik a zeneünnep a Bika dísztermében. A Zenekedvelők Köre tagjai bérletben kapják. A rádió mérnökei már felállították a szükséges készülékeket, a hangerősítő mikrofonokat, a Távirati Iroda egyik kiküldöttje fogja az egyes számokat magyarul, németül és franciául bekonferálni. A mintegy másfél óráig tartó hangverseny után dr Hubay Jenő megtekinti fia, Hubay Andor városi gyűjteményes kiállítását.

Este az összes szereplők, a város ve-

zetősége, a Zenekedvelők Köre vezetőségi tagjai társasvacsorát rendeznek dr Hubay Jenő tiszteletére a Bikában.

Az étkezés á la carte, jelentkezni Bárdos Géza pénztárosnál lehet a zeneiskolában.

A délutáni hangversenyre nem tagoknak jegyek korlátozott számban a Méliuszban kaphatók.

SZÍNHÁZI MŰSOR

Péntek, november 22. Diákszerelme. Bérletszűnet.

Szombat, november 23. Diákszerelme. Bérletszűnet.

A színházi iroda jelentése:

Ma is, mint minden este a Diákszerelme van műsoron. Tomboló sikerrel játssza az ország legjobb operettgyűjtése ezt a telivér amerikai jazz-sportrevüoperettet. Sajtó és közönség elismerte, hogy régen volt ilyen nagy operettsiker, mint a Diákszerelme. Az ország legolcsóbb helyáru színháza a debreceni, így érthető, hogy minden este telt ház ünnepli az elsőrangú szereplőket. Minden, ami szemnek tetszik és fülnek kellemes, meg van a Diákszerelme-ben. A következő slágerszámok aratnak esténként nagy sikert:

Szép ország Turkesztán — Barna Anci—Misoga László.

Egy holdas május éjszakán — Tihanyi Jutka—Szűcs Laci.

Csalán kuplé — Ferenczy Marien.

Ne mondja bü, ne mondja bá — Ferenczy Marien—Sugár Misi.

Szeress nagyon — Tihanyi Jutka—Szűcs Laci.

Tandijmentes lány — Tihanyi Jutka.

Bostoni diák az én babám — Fe-

renczy Marien—Sugár Misi.

Tempó gyerekek — Kornély Mária és az összes szereplők.

Nő, nő, te vagy az életem... Ferenczy Marien—Sugár Misi. Hosszu időre el van vetve a színház műsorgondja, mert a Diákszerelme mindenki megnézi! A színház statisztikája szerint eddig 7000 ember látta a Diákszerelme. Abszolút rekord darab a Diákszerelme. Így a serdülő lányok is egész bátran menézhetik.

Minden hangos filmnél hangosabban beszél a Diákszerelme.

Elfelejtí buját, baját, ha megnézi a Diákszerelme.

Ha nem látta még, nézze meg, mert ha már látta, ugysis megnézi még egyszer a Diákszerelme.

A Diákszerelme főszereplői a szerepek sorrendjében: Tihanyi Jutka, Ferenczy Marien, Kornély Mária, Barna Anci, Szűcs Laci, Sugár Mihály, Misoga László, Faludy Kálmán, Erdődy Kálmán, Takács Oszkár, Mészöly Tibor, Bálint György és dr Laczkó József.

A Diákszerelme mindent elsőpró diadamas sikere folytán a

SZÓKIK AZ ASSZONY

tizenötödik jubiláris előadása vasárnap délután fél négykor lesz megtartva olcsó helyárukkal. Aránylag igen rövid idő alatt érte meg az első jubileumát a Szózik az asszony. Az egész országban egyedül a Csokonai színház játszotta tizenötötör a pompás Kardos—Harmath—Brovsky operettet. A jubiláris előadás főszereplői a premier szereplői lesznek. Jegyek már válthatók.

Képzőművészeti előadás a tárlaton.

A városi háza kistanácstermében rendezett képzőművészeti kiállításon szombaton délután öt órakor dr felvinci Takács Zoltán, a szépművészeti muzeum igazgatója, egyetemi magántanár előadást tart az ujabkori magyar festészetéről. Dr Takács Zoltán egyik legkiválóbb műtörténészünk, aki az új magyar művészetet nagybányai bölcsőjétől kezdve minden mozzanatában alaposan ismeri. Mint festőművész növendék Hollósy Simon mester műtermében dolgozott s így lelki kapcsolat fűzi őt, mint művészt és mint tudóst a magyar képzőművészethez. Előadását a kiváló tudós a kiállított munkákkal fogja illusztrálni, ami a képzőművészet szempontjából igen értékes. A képzőművészeti tárlat vasárnap estig naponta délelőtt kilenctől estig van nyitva.

Városunk leghíresebb ruhafestője, és vegytisztítója Biró, Bika-udvar, aranyérmekkel kitüntetve.

December 1-én kezdődik az esti angol és német tanfolyam a Magántisztviselők Egésületének új otthonában (Thaly Kálmán-utca 14.) Daán Ilona vezetésével. Beiratkozás a délutáni órákban Helen Society, Piac-utca 40.

Hajdusági Ruhaáruház

alant közli

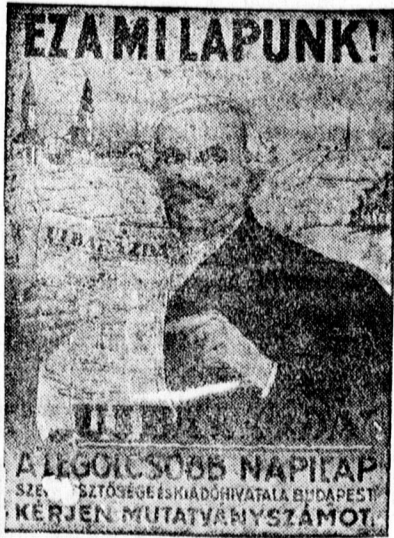
őszi saison megnyitó olcsó árait :

- Őszi, téli felöltő . . . . . P 42-től
- Fekete télikabát bársony gallérral . . . . . P 52-től
- Fekete télikabát szörme gallérral . . . . . P 68-től
- Fekete városi bunda . . . . . P 96-től
- Színes városi bunda . . . . . P 65-től
- Börkabát szörme béléssel . . . . . P 96-től
- Börkabát dültin béléssel . . . . . P 84-től
- Fekete és kék öltönyök . . . . . P 44-től

Gyermek és fiu télikabátok nagy választékban.

Ezen olcsó árakat 14 napig tartjuk.

Hajdusági Ruhaáruház Piac-u. 67

Budapest, VIII., József körut 5. s'z

KÖZGAZDASÁG

A terménytözsden megindult a „tranzító-tengeri” forgalma

A budapesti határidős terménytözsden a napokban nyitották meg a forgalmat „tranzító tengeriben”. Ettől az új üzletágtól azt remélik, hogy a szomszédos államok, de különösen Jugoszlávia, Bulgária és Románia a budapesti terménypiacon keresztül fogják eljuttatni tengeri készleteiket a rendeltetési helyre. Ha ez bekövetkezik, úgy a budapesti terménytözsde tengeri forgalma nagy mértékben megnövekszik. „Tranzító-tengeri” gyanánt szállítható bármely gombaszemű, sárga tengeri. Az eladó akár magyar, akár külföldi tengerit szállíthat. A forgalom könnyítését jelenti az a körülmény, hogy a külföldről szállított árut nem kell elvámolni, sem pedig az eladót a vámtól a vevőnek megteríteni nem tartozik. Az első napon 1000 métermázsát adtak el, ami egy kötésességnek felel meg.

A GYÜMÖLCSSESZ FORGALOM SZABÁLYOZÁSA

A pénzügyminiszter a gyümölcsesz forgalmi rendelet elleni panasszal kapcsolatban kijelentette, hogy a rendelet a termelők érdekében kellett kiadni. Eddig üzerek a pálinkát olcsón összevásárolták és a pálinka minőségét sem fizették meg. Egységes minőséget kell teremteni, hogy a pálinkának piacot szerezzünk. A pálinka összegyűjtését egy szövetkezetre bízták, amely azt finomítja és jobbra értékesíti. A rendelet szerint 25 literen aluli mennyiséget nem kell beszállítani és saját használatra 5 hektolitert mindenki megtarthat. A beszállított pálinkáért a termelő mérsékelt kamatot fizet. A miniszter bejelentette, hogy ha a rendelet végrehajtása körül vannak hibák, azokat szívesen megtárgyalja.

A MALMOK 12%-os VÁMOT SZEDNEK

Az Országos Molnárszövetség nemrégiben összehívta a vidéki malomtulajdonosokat, hogy a gabona árzuhanása által előállott helyzetet megbeszéljék. A felszólalók rámutattak arra, hogy a gabonaárak zuhanása nemcsak a gazdáknak ártott, hanem a vámmolnárságnak is, amely gabonában kapja a díjazást. Megállapították, hogy a kalkulációk szerint 18%-os vám felelne meg a helyzetnek, mégis a mezőgazdaság rossz helyzete miatt, mindennél csak 12%-os vámot szednek. Ezzel szemben kérték a kormány intézkedéseit a malomipar leromlásának megakadályozására. Gyűlés után 50 tagú küldöttség kereste fel Kállay Miklós kereskedelmiügyi államtitkárt, aki megígérte a megjelenteknek, hogy igyekezni fog a jogos és méltányos könnyítéseket keresztülvinni.

A zürichi devizaárfolyamok

A zürichi megnyitó devizaárfolyamok a következők (zárójelben a tegnapi zárlat): Budapest 90.25 (90.25), Berlin 123.22 (123.23 és fél), Newyork 515.30 (515.42 és fél), London 2513 (2513.12 és fél), Páris 20.28 (20.28 és hétnyolcad), Milano 26.97 (26.97 és háromnegyed), Prága 15.28 (15.28), Belgrád 9.12 és ötnyolcad (9.12 és ötnyolcad), Bukarest 3.07 és fél (3.07 és fél), Bécs 72.49 és fél (72.49 és fél), Amsterdam 207.85 (207.92 és fél).

Valuta- és érmeárfolyamok

A valutapiac tájékoztató árfolyamai a következők: Egy angol font 27.75—27.90, száz cseh korona 16.84—16.94, száz dinár 9.98—10.06, száz dollár 568.50—570.50, száz francia frank 22.40—22.70, száz hollandi forint 229.85—230.85, száz lengyel zloty 63.90—64.20, száz lej 3.37—3.41, száz lira 29.70—

30. száz német márka 136.25—136.85, száz osztrák schilling 80.05—80.45, száz svájci frank 110.55—111.05 pengő. A nemesfém piacon a magánforgalomban a huszszoros aranyat 23—23.10, az ezüst egykoronást 0.37—0.39, a forintot 1.01—1.03, az ötkoronást 1.988—2.04 pengővel jegyezték.

Gabonapiac

A gabonapiac az üzleti tevékenység újból vontatottá vált. A tengerentúli terménypiacokról ugyanis a gabonaneműek olcsóbbodásáról érkeztek jelentések, amelyek a spekulációt tartózkodásra, illetően nyereségbiztosító eladásra ösztönözték. A piacon újból azt hangoztatták, hogy a spekuláció nagyon gyorsan reagál a tengerentúli terménypiacok jelentéseire, pedig előrelátható volt, hogy a csikágói terménypiacon az áárkban visszaesés történik, mert a spekuláció csak nyereségbiztosító eladásokkal tudja ez elmúlt hetekben szenvedett nagy árvesztését valamilyen helyrehozni. A határidőpiacon az első kötések a tegnapi záróárfolyamoknál olcsóbban történtek. Élénkebb érdeklődés volt tapasztalható a tengeri iránt. A tranzító tengeri 30 fillérrel olcsóbb az úgynevezett rendes tengerinél, ez az árkülönbség azonban a két tengeri között mutatkozó különbséget tünteti fel.

A készrúpiac malmok tartózkodtak a vásárlástól, a külföldi kereslet azonban továbbra is ólénk maradt. A tiszavidéki búzát 23.15—24.25, az egyéb származású búzát 21.60—22.40 pengővel jegyezték fajsúly szerint. A rozs ára 15.10 pengő körül mozog.

A liszt- és őrleménypiacon a malmok 41 pengős nulláslisztalapon számították lisztárait. A korpát 9.90—10.15 pengővel jegyzik.

A takarmánycikkek piacán a tengerit, amely iránt fokozódik, a kereslet minőség szerint 13.75—14.30 pengővel jegyzik. A zab ára 13.60—15.50 pengő. A magpiac üzletellen volt.

A BUDAPESTI ÁLLATVÁSÁR

A mai állatvásárra felhajtottak 636 darab vágómarhát. Árak: ökor legjobb 106—120, kivételes 132—135, közepes 72—104, gyengébb 56—70, bika legjobb 108—120, kivételes 122—124, közepes 92—106, gyengébb 70—90, tehén legjobb 96—116, kivételes 120—124, közepes 62—94, gyengébb 40—60, bivaly 46—70, növendékmarha 64—100, kicsontozni való 24—40 fillér. Lanyha irányzat mellett a prima hizott marhák árai változatlanok, Bikák és egyéb minőségek 2—4 fillérrel olcsóbbodtak.

A ferencvárosi sertésvásárra felhajtottak 4600 darab sertést, eladták élő súlyban kilogrammonként könnyű sertést 118—128, középest 128—136, nehéz sertést 138—142 fillérért. Az irányzat vontatott volt.

VÁSÁROK NAPTÁRA

November 22-én. Kirakodóvásár: Kecskemét. — Állatvásár: Békés.
November 23-án. Adony, Endrőd. — Kirakodóvásár: Békés.
November 24-én. Szeged (sertésvásár 28-án). Kirakodóvásár: Békés, Senyeháza. Borvásár: Nagyveleg.
November 25-én. Balatonlelle (sertésvásár nincs), Csökölly (sertésvásár nincs), Disjenő, Egervár, Felsőseged (sertésvásár nincs), Győr, Igal (sertésvásár nincs), Karcag, Komárom, Mezőkövesd, Paksó, Siklós, Tiszatarján, Vámpércs, Vásárosmiske (sertésvásár nincs). — Állatvásár: Felsőreg (sertésvásár nincs), Kalocsa, Szécsény. — Marha- és kirakodóvásár: Nagycsákány.

HIRDETMÉNY

Értesitem a város közönségét, hogy a Tiszántúli Mezőgazdasági Kamara a m. kir. földmivélségi miniszter ut támogatásával Debrecenben gyümölcsfa-ápolási és védekezési tanfolyamot fog tartani.

A tanfolyam három ízben tartatik. És pedig egy téli tanfolyam, mely 5 napra, egy tavaszi és egy nyári eleji, melyek két-két napra fognak terjedni.

A tanfolyam első része 1929. évi november hó 26, 27, 28, 29, 30. napjain reggel 8 órától este 5 óráig fog egyfolytában tartani.

A tanfolyamon minden munkás és birtokos résztvehet, aki a gyümölcsfa-ápolás és védelem, ültetés, metszés, fajta megválasztás, gyümölcszedés, feldolgozás, csomagolás és a gyümölcs eltarthatására vonatkozó legfontosabb tudnivalókat meg óhajtja szerezni. A tanfolyam teljesen díjmentes, sőt arra összesen 15 államsegélyes résztvevő is felvétetik.

E tanfolyamra jelentkezők jelentkezésüket 1929. évi november hó 25. napjának déli 12 órájáig Pohl Ferenc városi kertészeti felügyelő úrnál Nagyerdő 15. szám (Városi kertészet) alatt eszközölhetik.

Debrecen, 1929 november hó 21-én.

Dr. Vásáry István sk. polgármester.

Nyíllér

Sneider Ibolya Fűvészkert-utca 14. számú fűszerüzletét megvettem, felkérem esetleges hitelezőit, hogy követeléseiket nálam Bercsényi-utca 8. szám alatt 3 napon belül jelentésük be, mert későbbi felszólalásokat figyelembe nem veszek.
Debrecen, 1929 november 20-án.

Tarr István.

DALLMANN rádió és villa mosógiszaküzlet
Piac-utca 62.
Cégem a „TAKARÉKOSSÁG” tagja.

DEBRECENI UJSÁG

MEZŐFÖLD

SZERKESZTŐ:

Marschalkó Lajos.

Szerkesztőség: József kir. her.-u. 16.
Telefon 3—48.)

Kiadóhivatal: Kossuth-u. 3., I. emelet.
(Telefon 1—41.)

APRÓ HIRDETÉSEK

Egy apróhirdetés 10 szölg 50 fillér és egyszerre két reggeli lapban jelenik meg.

Vastagabb betűkkel szedett szöveg duplán számíttatik. — Üzleti hirdetések más tarifa alá esnek.

Apróhirdetésekre felvilágosítást a 141. telefonszám ad.

LEVELEZÉS

Kimondott
uriember ismeretségét keresi szép, fess barna asszony. Levelet „Barna asszony” jelígre a kiadóba. 3561

42 éves
elvált, jó megjelenésű, finom lelkű szegény munkás, jobb jövő reményében feleségül vennék finom lelkű, szerény igényű művelt nőt. Jelíge: „Szeretet” a kiadóhivatalba. 8851

KIADÓ LAKÁS

Kiadó
parkettás terem, tíz méteres, két és háromszobás lakás állomáson. — Erzsébet utca 109. sz. 8849

Különbejárta
butorozott szoba kiadó. Reáliskola utca 2. Goldstein. 8845

Utcai
szép szoba, konyhája pincelakás elsőjére kiadó. Garai utca 6. 8855

Butorozott
szép utcai szoba különbejárattal 1-re kiadó. Miklós u. 41. 3028

Pincelakás
gyermektelen nőnek kiadó. Mester utca 29. sz. 3645

Különbejárta
butorozott szoba, fürdőszobával uriembernek kiadó. Simonffy utca 32. I. em. bal. 3641

Kiadó
több egy szobás lakás autógarage és istálló — Szepeességi utca 28. sz. 3643

Csinosan
butorozott utcai szoba december 1-re kiadó. — Miklós utca 41. 3628

Piac 79.
II. emelet baloldalt modern utcai butorozott szoba kiadó. 3035

Különbejárta
udvari butorozott szoba december 1-re kiadó. Werbőczy u. 14., földszint. 8793

Kiadó
december egyre két szoba utcai, udvari, fürdőszobával. Baross utca 15. szám. 3612

Ujfestésű,
napfényes, butorozott, kétágyas, egyágyas udvari szobákat kiadunk. Vigkedvű Mihály utca 14. szám. 3179

Kiadó
a Bösörmeényi ut 13. számú ház egészben — vagy részben kiadó. — Értekezni Csapó utca 22. szám alatt dr. Brunner Lajosnál. 1840 adóban. 8791

Kossuth utca
legjobb helyen olcsó butorozott szoba uriembernek azonnal kiadó. Megtekinthető délelőtt 11 és 12 óra között. — Kossuth utca 39. I. emelet Marschalkó.

Nagy
szoba, konyha kamara azonnal kiadó. Nyugoti utca 26. szám. 8792

Pincelakás
tisztá, száraz, takarításért azonnal kiadó. — Apafi utca 20.

Kossuth u. 7.
alatt két nagy és egy kisebb raktárhelyiség december 1-től, Simonyi ut 11. alatt 8 szoba, fürdőszoba stb. mellék-helyiségből álló lakás pedig azonnal kiadó. — Szivességből felvilágosítást ad dr. Borzovay Jenő, Csapó utca 4. sz. délután 4—5 óra között 3032

Teljesen
különbejárta, lehetőleg lépcsőházi vagy kapualatti butorozott átutazó szobát keresek hetenkint néhány napi igénybevételre. Ajánlatokat ármegjelöléssel „Szerény igények” jelígre kiadóhivatalba kérek.

LAKÁS KERESLET

Keresek
májusra jó háromszobás utcai lakást mellék-helyiségekkel. Cim a kiadóban. 8791

ÜZLETEK

Főútvonalon
modern üzlethelyiség ki-
adó. Értekezhetni tele-
fon 4-45. 8846

Onossay utca
17. sz. ház üzlethelyiség
péksütdő és 2 lakással,
továbbá nagy telekkel
kedvező fizetési feltéte-
lek mellett eladó. Ér-
deklődni tulajdonosnál a
Tiszántuli Mezőgazda-
sági Hitelintézetnél Kos-
suth u. 8. szám alatt le-
het. 3034

KERESLET

Soffőr
gyakorlattal szerény fi-
zetésért állást keres.
Cím a kiadóban. 3521

Dadát
Béjárót keresek másfél-
éves gyermekhez. Jelent-
kezés 8-10 között. Do-
bozi bérház C. II. 9.

Reáliskolai
geometria mennyiségtan
tanításához tanerőt ke-
resek. Ajánlatokat „Ma-
gántamuló” jellegre ki-
adóba. 3622

ELHELYEZKEDÉS

Kocsist
nőlelt bentkosztra, ki
írni, olvasni tud, azon-
nal felveszek. Tiszántuli
Mezőgazdasági Hitelin-
tézet, Kossuth u. 8. sz.

Egy
jobb nő házvezetőnek
ajánlkozik — vidékre is
magános urhoz, urnő-
höz elsejére szerény fi-
zetésért. Cím özv. Tiefen-
bacher Jánosné Baránd,
Piaclér. 3038

Egy
jobb leány elmenne gye-
rek mellé vidékre. Meg-
keresést a kiadóba „Gyer-
mekszerető” jellegre.

Egy
fiatal leány elmenne ki-
szolgálónak trafikba, —
csemegetüzetbe vidékre
is. Megkeresést jó szá-
moló jellegre. 3528

Allástalan
kereskedelmi alkalma-
zottak, B-listás tisztvi-
selők, hivatásos ügynö-
kök magas jutalékkal
felvétetnek. Jelentkezni
okmányokkal vasárnap
d. e. 9-12-ig, hétköz-
nap d. u. 5-7-ig. Piac
utca 73. Az udvarban.

Fiatal leány
elmenne 1-2 gyermek
mellé vidékre. Szíves
megkeresést „Csak vi-
dékre” jellegre a kiadó-
ba kér.

APRÓHIRDETÉSEK FELVÉTELE

a Debreceni Ujság Hajdúföld Debreceni Független Ujság részére

Kossuth-utca 3., József kir. herceg-utca 16 sz., Szent Anna-utca 13. sz.
Antalfy József és Piac-u. 8. sz. alatt Csáthy Rt. könyvkereskedéseiben.

Apróhirdetéseinket az egész Tiszántul olvassa!

KÖNYVELŐ,

magyar-német levelező,
bel- és külrodai mun-
kálásokban, valamint ke-
reskedelmi utazásban is
gyakorlott, kedvező fi-
zetésért állást vállal. Szi-
ves ajánlatot „Pontos
és lelkiismeretes” jel-
lege alatt a kiadóba ké-
rek. 8794

Cipészegéd

női raktári munkára fel-
vétetik. Cegléd utca 6.
szám. 8829

Házmasterné

feivétetik. Csokonai ut-
ca 23. sz. 8777

Mindenes

szakácsnőt gyermektelen
házaspár december 1-re
felvesz. Hunyadi utca
14., I. em. 8833

Gyermektelen

házaspár házmasternek
felvétetik. József kir.
herceg utca 45. sz. Ker-
tészethez értő előnyben.
8838

Géprást

olcsón gyakorolhat. Cím
a Debreceni ujságnál.

Megélhetést

nyújt előkelő budapesti
vállalat jó megjelenésű
hölgyeknek és uraknak,
akik helyben vagy kör-
nyéken üzletfelei láto-
gatását vállalják. Akvi-
zicióban jártasak előny-
ben. Egyébként szakér-
telem nem szükséges,
mert a debreceni veze-
tőség praktikus kikép-
zésben részesíti. Jelent-
kezés okmányokkal va-
sárnap d. e. 9-12-ig,
hétköznap d. u. 5-7-ig.
Piac u. 73., az udvar-
ban. 8807

Ügyes

kifutófi, ki már fűsze-
reknél volt alkalmaz-
va, felvétetik. Püspöki
palota, II. emelet 17. a.
8713

Ügyes

varrónó házhoz ajánlko-
zik napi 3 pengőért. —
Décsiné, Kékes u. 88.
8841

Urinónél

finom ebédkosztót kap-
hat 2-3 személy. Hon-
véd u. 8. hátral az ud-
varban. 3040

Gépirás

gyakorlás olcsó díjért.
Cím a kiadóban.

Takarítáért

száraz, tiszta, világos
pince lakás azonnal ki-
adó. Apaffy utca 20.

Német-francia

diplomás tanárnőnél ala-
pos nyelvtanítás, ma-
gánvizsgákra eredmé-
nyes előkészítés korre-
petálás. Piac u. 79. sz.,
II. emelet. 3621

Fajborok

és almák sajáttermés ó
és új édes, magas foku-
literenként is napiáron.
Arany János u. 30. sz.
Blazsek. 3059

Női haját

olcsón és izlésesen vág
Kékedy, Király utca 5.
szám. 8790

Vadászkeztükét

speciális kiállításban, va-
lamint autó, hajtó, lo-
vagló alkalmi és utcai
keztükét legolcsóbb ár-
ban árusít Keztüküzem
Kossuth utca 58. Ke-
resztépület. 3228

Fűzőüzemben

egészségügyi haskötőket
melltartókat harisnyar-
tartókat, csipőfűzőket,
izlapokat, hasmelegítő-
ket legolcsóbb árban
szerezheti be. Fűző és
keztüküzem, Kossuth u.
58. szám. 3229

Liszték

a régi jóménységben,
valamint darák állan-
dóan kaphatók a Horto-
bágy malmi lisztüzlet-
ben, Böszörményi ut 1.
Megrendelések házhöz
szállítva. 8379

Almavásár

Király u. 5. alatt 20
fillértől mai napon faj-
alma kapható. 8844

Nagyladák

télikabát, kard eladó.
Homok utca 72. 3611

Butor,

keményfa és festett
konyhaberendezés olcsón
kapható. Miklós utca 18.
Eodnár. 8830

Ladák,

dobozok olcsón kapha-
tók. Bárány Rádióház-
ban, Szent Anna 1. 8776

Kilója egy fillér

Főtt burgonyahulladék
állandóan kapható Hat-
van utca 4., pincében.
8843

Déltánra

diktálásra gépirást vállal
urilány. Megkereséseket
„Perfekt gépirónő” jel-
legre a kiadóba.

Gazdálkodók

a lisztükségletüket mel-
tányos árban beszerez-
hetik a Hortobágy mal-
mi lisztüzletben, Böször-
ményi ut 1. szám. Ked-
vező fizetési feltételek.
8378

Keztük

átalakítását, javítását,
festését, tisztítását, mo-
sását. Ezüstidőkötők bé-
lelését, cigarettatárcára,
órákra, késekre, kulcsok-
ra védőtokokat legol-
csóbb árban szerezheti
be. Keztük és fűzőüzem
Kossuth utca 58. 3299

Egy

fiatal leány felirónőnek
ajánlkozik vidékre. —
Ajánlatot a kiadóba
„kezdő” jellegre. 3541

Ebédkosztra

néhány uriembert elfo-
gadok. Ebédet házhöz
küldöm. Kandia utca 7.
szám. 3329

ELADAS

Zephir-kályha

tizenkétszöves, alig hasz-
nált olcsón eladó. Mü-
szaki Társaság, Hu-
nyadi utca 17. 8848

Eladó

3 csodalámpás Philips-
rádió. Erzsébet utca 43.
vendéglő. 8853

Eladó

igen olcsón terembe való
Meidlinger-kályha, für-
dőszobaberendezés, ezer
literes viztartály, zo-
mánc mosdó márvány-
lappal, portás fürke. —
Erzsébet utca 109. sz.
8850

Különféle

butorok, ruhák, edények
azonnal eladók. Csanádi
Arany János u. 50. sz.
8854

Uj silskin

bunda molettbb ter-
metre eladó. Hatvan u.
58. szám. 3039

Egy

kopirprés eladó. Apaffy
utca 137. 3593

Farkaskutya

kölyök pedigrés fajtiszta
him, 5 hónapos eladó.
Teleki u. 5. 3598

Autó

alig használt, nyitott,
négy üléses, nagyszerű
rugózású kocsit, a tulaj-
donos nyugalmába vo-
nulása miatt olcsón el-
adó. Cím a kiadóhiva-
talban.

Ford-autó,

üzemképes, igen olcsó
áron eladó. Müszaki
Társaság, Hunyadi utca
17. Telefon 4-45. 8847

Landauer

ryított és két perc alatt
csukottá átalakítható, —
nehéz metszett üvegek-
kel ellátott nagy hintó,
a szemben lévő ülések
egyforma nagyok és ké-
nyelmesek, a tulajdonos
nyugalomba vonulása
miatt eladó. Ugyanott
egy félfedeles jókarban
lévő kocsit és egy egyfo-
gatu csukott kocsit is
eladó. Cím a kiadóhiva-
talban.

INGATLAN

Szántóföld

közvetlen a város alatt
eladó. Értekezhetni Pécsi
bankházban, Deák Fe-
renc utca 2. 8852

Htájduszovátion

109 kishold tanyásbir-
tok, ártézi kuttal eladó.
Cím a kiadóban. 3646

Kucik telepen

Kálmánchelyi utcában
lakóház 300 négyszögöl
földdel, 1 szoba, konyha
kut, sertésöl, baromfi-
udvar kedvező fizetési
feltételek mellett eladó.
Tiszántuli Mezőgazda-
sági Hitelintézet, Kos-
suth u. 8. 3033

Olcsón eladó

Kontsek utca 8. számú
téglaépület két szoba,
konyhas lakóház, istálló-
val, 300 négyszögöl szép
gyümölcsös kerttel, ked-
vező feltételekkel. Ára
3.300 pengő. Dienes iro-
da, Fűvészert utca 16.
1839

Öndódon

negyvenkettő holdas ta-
nyásbirtok törlesztéses
kölesónnel eladó. Nemes
Deseő László, Rother-
mere 55. 8786

Hatszázholdas

jótermő birtokot keresek
megvételre készpénzfize-
tésre, Szabolcsnak Zem-
plén felőli részén. Ne-
mes Deseő László, Rother-
mere utca 55. 8787

Belsőguton

11 és 22 hold buzatermő
tanyásbirtok eladó. Ne-
mes Deseő László, Rother-
mere u. 55. 8785

Hajduszovátion

husz holdas buzatermő
tanyásbirtok törlesztéses
kölesónnel eladó. Nemes
Deseő László, Rother-
mere u. 55. 8784

Nyolcszáznyolcvan
holdas biharmegyei bu-
zatermő tanyásbirtok tel-
jes felszereléssel azon-
nali átvételre eladó. —
Nemes Deseő László,
Rothermere u. 55. 8789

Batthyány

utca 10. számú emeletes
bérlház kedvező fizetési
feltételekkel eladó. Máté
ingatlaniroda, Piac utca
30. szám. 8712

Eladó

jövendelő ház Lo-
rántffy utca 24.

Motor

öt lóerős eladó. Arany
János utca 47. 2865

VEGYES

Kérem,

legyen Ön is állandó ven-
dégünk. Tiszta kiszolgálás.
Szolid árak. Boczán
fodrásznál, Hatvan utca
2. Női hajvágás. 8842

Elveszett

fehér-selyemszőrű pines
kutya, Cunci névre hall-
gat, ismertető jele jobb
hátán halványárga folt,
megtaláló kéretik Ká-
roly Ferenc József ut
22. értesíteni, ahol jutu-
lomban részesül. 3606

Felkérem

azon idős szakállas urat
ki csütörtök este Jókai
utcaórl farkaskutyát el-
vezette, hozza vissza
Jókai u. 5. alá Molnár-
hoz. 3644

A Margit-fürdő

vendéglő december hó
1-re kiadó. Bérleti felté-
telek megtudhatók a
fürdő igazgatóságánál
8729

Zongorahangoló

Gärtner, Széchenyi utca
15. szám. 8767

Magányomozó

megfigyel, informál, —
nyomoz családi, ház-
sági, hagyatéki és bün-
ügyekben a legnagyobb
titoktartással. — Bánó
Gyula volt detektív cso-
port vezető Miskolc, —
Borbély utca 3. 3380

Házmasteri

tiszta, száraz, világos
pincelakást adok gyer-
mektelen házaspárnak.
Apafi-utca 20.

28-as

villamoskocsin 20-án d.
u. negyedkettőkor isko-
lastáska III-ik elemi
oszt. könyv és felszere-
léssel ottmaradt. Ki be-
szolgáltatja, vagy nyom-
ra vezet jutalomban ré-
szesül. Simonyi ut 25.
szám. Telefon: 8-43.

Poloskairást,

szabadalmazott szerrel
felelősséggel vállalom —
Poloskaszert kapható. —
Nánássy, Kossuth 47.
Telefonhívó 8-41. 8783